

AVE MARIA

Naročnina za celo leto za Ameriko \$2.50. Za Evropo \$3.00.
Naročnina za pol leta za Ameriko \$1.50.

List v obrambo sv. vere med ameriškimi Slovenci

ŠTEV. (No.) 2. JANUARY 15th 1923. LETO (VOL.) XV.

Jezus Kristus.

Rev. John C. Smoley.
(Nadaljevanje.)

IN JIMA JE BIL POKOREN.

V sv. Deželi je kraj, kjer se veliko mirneje, veliko pobožneje lahko moli, kakor pa v krasnih cerkvah Jeruzalemskih ali Betlehemskih. Je to kripta frančiškanske cerkve v Nazaretu, kjer so na cerkvenem tlaku vdolbene besede: "Hic erat subditus illis — — tukaj jima je bil pokoren. Tu, kjer je Jožef delal z obličem in pilo, kjer je Marija predla. Otroško ginjliva je skrivnost betlehemska, mogočno, velikansko je odrešilno delo jeruzalemsko — — duh nazaretski pa ti preveva celo dušo.

In jima je bil pokoren — — malekostne, pa tako važne, pomenljive besede! Koliko vsebujejo te besede! Premišljajmo le o Zveličarju! Ni li to ginjliva in v srce segajoča lastnost, ko je On, svest si svoje moči in časti, pokoren dvema revnima, neznanima človekoma v Nazaretu? Lepo je, če se sin, ki se je povspel do visoke službe, ne sramuje svojih preprostih starišev v njihovi revni obleki. Občudujemo vladarja, predsednika, če se prijazno in ljubeznivo razgovarja s preprostim človekom, delavcem. Kako naj še le občudujemo Gospoda in Zveličarja, ki je pokoren stvarjem, ki stoje globoko pod njim, katere je on vstvaril, katerim je pokoren, da spolni voljo svojega Očeta! Kako je povzdignil pokorščino! Zato si papeži ob gotovih prilikah nadevajo častno ime: "Servus servorum Dei — — Služabnik služabnikov božjih!" In tako nahajamo v vseh stoletjih može in žene vseh stanov, ki se Bogu na ljubo odpovejo svoji lastni volji in so celo svoje življenje pokorni svojim redovnim predstojnikom.

Bogu na ljubo! V tem temelji redovna pokorščina, katere svet ne more razumeti. Gospodov zgled: "In jima je bil pokoren!" jih vzbuja k posnemanju. To so resnični "vladarji," ki pozabija popolnoma same sebe in se iz-

roče varstvu Vsegamogočnega, katerega vidijo v svojih predstojnikih, stariših, učiteljih, duhovnikih. Da, velikost duše pokaže le ta, ki zna biti pokoren! Pokorščina se upira človeški naravi, pokorščina zahteva pogosto od človeka heroičnega, junaškega boja!

In jima je bil pokoren — — malekostne, toča zveličavne besede! Dajejo čast rodbinski in drugi avtoriteti! V družinskem krogu je kazal Gospod pokorščino. S tem je zadobila očetova in materina avtoriteta še le pravi lesk in sijaj. Bolj kakor obljuba v četrti zapovedi: "Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in da ti bo dobro na zemlji," — — bolj kakor strašne groznje Starega Zakona, da naj izkljujejo orli oči nepokornim sinovom in hčeram — — veliko bolj je podprl odgovorno stališče starišev in predstojnikov zgled Gospodov v Nazaretu.

Zato bodo stariši kaj lahko privadili otroke na pokorščino, če jih bodo od mladih let opozarjali na Jezusa. To bo več izdalo, ko najhujše kazni. In ni li pokorščina Bogu, Jezusu na ljubo, lepša, kakor pokorščina vsled strahu pred postavo in kaznijo? Zato pa lahko rečemo, da je resnično krščanska družina bogat vrec za pokorščino v javnem življenju.

Naše javno življenje stoji bolj ko kedaj poprej v znamenju socialnega vprašanja. Zdi se, kakor da se posamezni razredi ne bodo mogli nikoli več med seboj poravnati. In vendar morajo skupno živeti, vendar morajo skupno delovati. In čim silneje in brezobzirneje se bije ta mejsebojni boj, tim obupnejše in težavnejše je družabno življenje. Vstajajo lažnjivi proroki, ščuvajo in hujskajo delavske množice; obljublajo jim zboljšanje njihovega položaja. Ko so si pa napolnili svoje lastne že-

pe, obrnejo delavcu hrbet, ne poznajo ga več! Vidimo pa na drugi strani množice ljudi s križem, vidimo te, ki radi poslušajo glas božji in se radi uklanjajo božjim ukrepom. Ne vpijejo, ne kriče, da bi potegnili množice za seboj; na njihovem čelu je brati oásev tihega miru in sreče, težko, trdo, z žulji pridobljene. "In jima je bil pokoren," te besede so imeli pred očmi, bili pokorni svetni oblasti; iskali zboljšanja svojega položaja po potu poštenja in pravičnosti; zato so pridobili zadovoljnost in potrpežljivost. Prijatelji, te besede imajo za rešitev vseh vprašanj velikanski pomen. Seveda treba nam storiti vse, kar moremo, da bi se položaj ljudstva zboljšal; toda brez duha samozatajevanja, brez duha pokorščine tega cilja ne bomo nikoli dosegli. Človeško srce je preveliko, da bi ga moglo nasititi in upokojiti samo zemeljsko blago. Na drugi strani je pa človeška pohlepnost zopet tako silna, da sama od sebe ne najde nikoli pokoja. Predstavite si pa sedaj duha Gospodovega, duha zaóvoljnosti, pokorščine, duha Njega, ki je bil "pokoren" celo svoje življenje, ki je v nekoliko letih svet osvobodil predsodkov, zlobe in bede in kakor iz strohnelih Ezehielovih kosti je vsklilo novo življenje. In danes? —

Kamor pogledamo po raznih državah, povsod naletimo na množice nezadovoljnežev. Stisnjena pest, srdit obraz, gneva peneča se usta, iz katerih bruha kakor iz vulkana revolucionarna lava, ki bi raje danes kot jutri zalila in zasula vse, kar je človeška moč in ljubezen v teku tisočletij ustvarila. Vse to je tem nezadovoljnosti pijanim nič, vse mora v razvaline, na katerih bo šele mogoče kaj boljšega pozidati. A če jih vprašaš, kaj si oni pod tem boljšim predstavljajo, ti ne bodo vedeli družega povečati, kakor: Pravice hočemo, mi ponižani in razžaljeni! Pravice imajo polna usta, za dolžnosti zaprta ušesa. To res pelje človeško družbo v razsulo in razvaline, iz katerih pa ne bo nikoli vsklilo novo življenje. Čim bolj svet odmeva od klicev po pravici in čim slabše se čuje jek o dolžnostih, tim bližje smo polomu. Če ga hočemo odvrniti, se mora vrniti k nazareškemu duhu pokorščine in podložništva, potem bo človeštvu zopet nastopila pomlad življenja in socialnega blagostanja.

TESARJEV SIN.

Ko je Zveličar javno nastopil, so se ljudje čudili njegovi močrosti, ki je govorila iz njega. Nikakor niso mogli tega razumeti. "Ni li to tesarjev sin?" so se začudeno vpraševali.

Jezus se res ni v javnosti prikazal dosedaj drugače (izvemši nastop kot 12-letni deček v templju) kot reven, ubog tesar, ki je pomagal svojemu očetu pri njegovem težkem delu. Predstavimo si sedaj to, kakor si lahko predstavljamo: Kaj vse bi bil Gospod — — da govorimo človeško — — s svojo močjo, s svojimi čuáži vse lahko dosegel, ko bi bil že pred 15. ali 20. leti javno nastopil kot učitelj! Nesmrtno slavo bi si bilo pridobilo to čudežno dete kot mlad pridigar in voditelj naroda! Kdo drugi bi bil poólegel misli, kako se bo povspel v svetu in potegnil množico za seboj! Gospod vsega tega

ni storil; svest si svoje moči, svest si svoje časti, živel je skrito v skromnih razmerah celih trideset let in je težko telesno delal.

Čemu to? Ker je vedel, da treba delo častiti. Že prvi stariši v raju so delali, obdelovali polje, negovali rajske vrtove. Delali so radi. Človeška narava je zahtevala, áa so imeli kako opravilo. Stvarstvo jim je rade volje služilo, ni jim delalo težkoč. Prišel je pa greh, naenkrat se je vse spremenilo. Tu sta slišala: "V potu svojega obraza boš jedel kruh, trnje in osat ti bo rodila zemlja." S trdim delom si mora človek sedaj služiti in pridelovati svoj borni kruhek in pogosto uniči kratka vihra sad njegovega truda in znoja. Delo se je človeku pristudilo. Kdor je le mogel, zvalil je delo na drugega. In tako so nastale po bogatih mestih, Rimu, Atenah, tolpe sužnjev, ki so kot nema živina opravljali delo za svoje gospodarje. Delo je postalo sramotno, delo so pričeli zaničevati. "Sramotno" so nazivali filozofi delo obrtnikov, katerega "pošten" mož ni smel opravljati . . .

Tu pa prihaja Kristus. Videl je, da ni mogoče povzdigniti človeštva, dokler ne povrne človeškega dostojanstva milijonom teh, ki so zdihovali pod suženjskim jarmom. Zato se je odločil, da prvo desetletje daruje telesnemu delu, da bi v telesnem delu nikóo ne videl tlačanstva, — — da bi nikdo — — in naj bi si bil še tako visok — — zaničljivo ne gledal na delavca-trpina!

In dosegel je to. Kjer cvete krščanstvo, tam je delo v časti. Menihi, ki so nam prinesli sv. vero, so imeli v eni roki križ, v drugi pa lopato. Misijonarji hodijo še dandanes v daljne, tuje poganske zemlje, učiti ljudi ne samo molitve, ampak tudi dela. In tako pogansko pleme se, ko se je privadilo rednemu delu, hitro povspne v omiki.

Spoštovanje poštenega, pridnega dela! V tem je blagoslov Zveličarja. On je delo povzdignil in požlahtnil. Nobeno delo se ne sme imenovati grdo, "umazano". Ni umazano delo, ki umaže roke in obleko, umazano delo je edino le to, ki škoduje naši časti, našemu dobremu imenu. Gospod si je izvolil navadno telesno delo za poklic svojega življenja, nobeno delo ne bo torej sramotno za nas. Treba imeti pred očmi en pogoj: Glejmo na delo kot na službo božjo. Kdor dela in se muči edino le radi denarja, kdor dela edino le za ljudi, tak ponižuje samega sebe. Človek stoji visoko nad zemskim imetkom, po naravi smo si vsi ljudje enaki. Če kdo dela v službi drugega, naj dela, ker Bog tako hoče. Kdor pošteno opravlja svoje delo — — in če je zadnji cestni pometaç — — ta vrši svoj delež pri napredku človeštva, kakor zahteva to Bog.

Nespametno je torej godrnjati radi težkega, težavnega dela; obilo božjega blagoslova prihaja iz takega dela! Brez dela človeštvo ne more obstati. Nespameten je, kdor misli, da mu vsled njegovega bogastva ni treba delati in da zadošča, če da ljudem delo in zaslužek! To je popolnoma krivično. Kolikor višje káo stoji, toliko več ima potrebščin, toliko bolj je odvisen od ljudij. Koliko ljudi mora delati, predno postavijo krasno palačo! Ko-

liko rok se mora truditi noč in dan po njegovih tovarnah, da dobiva on svoje ogromne dobičke!

Iz Gospodovega zgleada se učimo torej, da ne gledamo na to, kaj kdo dela, marveč kako dela. Najemnik — — — bogat ali ubog — — — je nizek človek. Če pa človek možato dela v noklicu, v stanu, v katerega ga je postavil Bog, potem zasluži vso hvalo in priznanje. Delati mora iz višjega namena, tako kakor je delal Gospod, z ljubeznijo, z veseljem, pa bo imelo delo svojo pravo ceno in vrednost.

In ko se delavec vrača na svoj dom, pozabi na samoto in pustoto v tovarni. Doma najde veselo družino, ki ga pozdravlja z zvečjim veseljem, z večjo ljubeznijo,

kakor se to godi morda pri lastniku tovarne. Družinsko srečo pa lahko uživa, kakor mu drago, tega mu nikdo zabraniti ne more. In če je priden, prizadetljiv, posegel bo po kaki dobri knjigi, po poštemem listu in se izobraževal. Kakor prerojen šel bo drugo jutro zopet na delo, z veseljem bo zopet težko pričakoval radostnih ur, ki ga čakajo zvečer doma.

Tesarjev Sin — — — tako se je dal Gospod imenovati. Kdo se bo torej še sramoval svojega dela, če gleda pri delu z ljubeznijo na Zveličarja? On razveseljuje človeka, On ga uči s svojim zgledom: Spoštuj delo in je ljubi!

LILIJA IZ RAJA.

K.

Dobro je poznala prepad, v katerega ga mislijo pahnuti. Zato je hitela kolikor je le mogla od druge strani, da bi prišla v prepad in bila tam, predno bi padlo telo ljubelega sina v globino, kajti od druge strani se je lahko prišlo prav na dno. In res je prišla veliko preje predno je opazila prve ljudi na robu, ki so prišli, da bodo videli, kako se bo njen sin zvrnil v strašni prepad. Srce ji je trepetalo in se ji krčilo bolečin. Vsa se je tresla in čakala, kdaj bo videla pred seboj razbito telo svojega tolikanj ljubljenelega sina, kako bo butalo ob skalo in se razbilo. Nad njeno glavo se sliši vedno večji in večji krik. Vedno več in več ljudi je stalo ob robu. Vse se je drenjalo, da bo prav ob robu, da bo videlo, kako bo padlo telo sovražnega Jezusa v prepad. In res! Že se ji zdi, da morajo biti z Jezusom prav ob robu. Že vidi, kako se stegujejo

stoteri vratovi nad globino in gledajo v prepad. Njeno srce medli. Vse se trese v nji. Zdaj zdaj bo padlo Jezusovo razmesarjeno telo pred njene noge.

Toda kaj se je zgodilo? Naenkrat nastane na vrhu vse tiho.

"Oh zdajle . . . Oh zdajle . . ." je zakričala obupno mati, misleč, da je prišel ta strašni trenutek.

Vendar na vrhu je vse tiho. Ljudstvo se začudeno spogleduje. Vse je odstopilo od roba. Kaj se je zgodilo?

Strašni so bili ti trenutki za ljubeče srce materina . . .

Marija čaka . . . čaka . . . Toda nič ni bilo!

Naenkrat opazi, kako se je začela množica začudeno spogledovati in se razhajati. Nekaj posebnega se je moralo zgoditi, si misli mati. Težek kamen se ji odvali od srca. Sicer je vedela, da njegova ura smrti

še ni prišla, tudi je vedela, da ne bo umrl njen sin take smrti. Njena duša je videla že naprej strašno Kalvarijo in na njep križ. Vendar, ker je vse hitro prišlo, je za trenutek izgubila vse to iz spomina in ker se je vse zgodilo s toliko odločnostjo, da po človeško sojeno ni bilo več rešitve za Jezusa, jo je premagalo.

Sedaj se je zopet zavedla. Pokleknila je na skalo in goreča molitev zahvale se je dvignila iz njenega deviško-materinskega srca.

Šele ko je prišla domov in so prišli sorodniki, ki so bili priča vsega prizora, so ji povedali, kako čudno se je vse izvršilo.

Ko so bili že prav tik roba, pravila je sorodnica, se je naenkrat Jezus obrnil k njim. Kakor nek nebeški žar ga je obdal, da so vsi kakor prepadeni odstopili od njega. Pogledal jih je s takim pogledom, da so ostrmeli. In potem je sredi vse

razburjene množice nemoten odšel iz mesta in nihče si ga ni upal prijeti ali mu braniti.

Vsa prestrašena je mati Jezusova po dogodku v sinagogi počasi prišla domov. Srce ji je krvavelo, kakor še nikdar. Potoka solza, ki ji je lil iz oči, kar ni mogla zajeziti. Da bodo lastni rojaki, lastni someščani prvi, ki ga bodo zavrgli in sicer kar z umorom — tega si ni nikdar mislila.

"Saj jim ni nič razžaljivega povedal," si je dejala. "Ali ni bilo vse res, kar je rekel? In vendar . . .?"

"Pa, ko bi ga saj samo prezirali. Toda — kar ubiti ga? Umoriti ga?" Ne, tega Marija ni mogla razumeti. Da so Nazarenčanje tako divji in neusmiljeni, tega bi si nikdar ne mogla misliti.

Kako je želelo njeno ljubeče srce, da bi pred vsem domače mestece bilo prvo, ki bi ga sprejelo, priznalo kot odrešenika in se izveličalo. Zaa pa . . .

Bolelo jo je srce radi sina, še bolj jo je bolelo radi nesrečnega, zaslepljenega mesta.

"Ta bo v padec mnogim v Izraelu" se je pri tem spomnila besed starčka Simeona kmalu po rojstvu Jezusa.

Ni še bila dolgo doma, ko se vrne tudi Jezus. Sveta resnoba, še bolj pa globoka srčna bolj se mu je videla na obrazu. Tudi njegove oči so bile solzne.

"O, ljubi sin!"

"Ljuba mati!"

In jokajoča mati je padla svojemu sinu okoli vratu in ga objela. Za trenutek sta ostala v objemu. Srce je iskalo tolažbe na srcu, kajti oba sta je bila potrebna.

"Ne jokaj mati!" je sleđnjič Jezus pretrgal molk. "Vedi, da nihče ni prerok v svojem domačem kraju!"

"Pa, ko bi te vsaj ne bili hoteli takoj kar umoriti!"

"Mati, ali ne veš, da zloba ne pozna ne usmiljenja, ne mej maščevanja?"

M. Elizabeta.

Mati božja, misli name.

V tistih hipih zlatožarnih
ko nebroj zvezda
na življenjska pota
ljubko se smehlja:

V tistih urah, ko oblaki
mi zastro nebo,
zadnje lučce moje sreče
ginejo, gasno:

Ena misel v duši vstaja,
liki pesem sredi maja:
Božja Mati misli name.

"Pa, saj jim nisi nič takega povedal?"

"Nič, razun resnice. In to je ravnó, mati. Zloba noče resnice. Zloba noče, da jo kdo imenuje z njenim lastnim imenom. Zloba hoče biti vsikdar zakrita s plaščem navidezne čednosti. Zato ni moglo biti drugače tudi tukaj. Ko so čuli resnico o

sebi, bruhnila je njih zloba na dan in umorili bi me, ko bi bila moja ura že tukaj."

"Toda lastni ožji rojaki!"

"Da, mati. Njih napuh je tega kriv. Ker je narod samo mesen, vidijo vse samo z mesenimi očmi. Te jim pa kažejo samo tesarjevega sina."

"Toda kaj se je zgodilo, da niso izvršili grozovitega čina, katerega so nameravali? Tekla sem pred množico v dolino, da bi videla strašni prizor in te rešila, če bi se áalo, ali da bi ti bila vsaj takoj ob strani, ko bi padel v globino, naenkrat sem pa opazila, kako so se množice začele začudene razhajati."

"Mati, moja ura še ni prišla. Veš, kakšna bo moja smrt . . ."

Materin obraz je še bolj prebledel in stresla se je po celem telesu

" . . . križ! Golgota! . . ." je zašepetala pol glasno in malo, da ni omedlela. Onemogla je sedla na stol poleg okna.

Jezus ni nadaljeval.

"Molila bom za nesrečno mesto!"

Jezus je povedal, kako je šel sredi vse množice proč oó njih, da bi jim tako pokazal, da nimajo še moči nad njim.

"Toda sin moj, sedaj ne smeš tukaj ostati. Razburjenje proti tebi bo sedaj še večje."

"Ne boj se, Mati. Nič hudega mi ne bodo storili. Te dni pričakujem svojih učencev, ki bodo prišli za menoj sem. Razposlal sem jih po dva in óva, da so šli v razne vasi pripravljat moj prihod. Ko pridejo, odidem z njimi! Usmiljenje pa mestu Nazaretu! Da bi spoznalo čas svojega obiskovanja!"

Rev Anton Sojar.

H. B.

V torek po sv. Treh kraljih, že pozno zvečer, so svetošufanski zvonovi v Chicagi žalostno zaplakali. Vse je prisluhnilo. Vsak je vedel, da je to mrtvaška pesem. Vedel je tudi, da velja komu, ki mora biti s sv. Štefanom v ozki zvezi, ker sicer bi zvonovi ne plakali tako pozno v noč. Komaj je zvonar prvič prestal, je že zapel telefon in pel cel večer, da je g. župnik komaj sproti odgovarjal: — Bivšega svetošufanskega župnika Rev. Anton Sojarja ni več.

Vse je osupnila ta novica. Kdo bi se ne zavzel, ko čuje o tem ali onem svojem znancu, ki je stal na višku svojega moškega razvoja in moči, da je omahnil v grob. Če človek sliši, da je tega ali onega otroka pobrala smrt, si misli: Golobček ni našel prostora, da bi se vsedel, zato je zletel v ladjo večnosti nazaj. Če zve, da so se temu ali onemu poznemu starčku iztekle ure zemeljskega trpljenja, pravi: Mož je pač dozorel za žetev. Ako se mu pa nepričakovano naznani smrt moža na višku življenjskega razvoja, mu je pri srcu kakor kmetu, ki gleda kako m uvihar lomi mogočne hraste in toča klesti bohotna žitna polja v drugi polovici junija, ko izza njih že vshaja zarja bogate žetve.

Rev. Anton Sojar je bil še ponosen hrast, še pšenični klas iz druge polovice junija. Dva in štirideset let, kaj je to! V teh letih se iz mladeniča šele izkristalizira mož, ki kot voditelj naroda z mišičasto roko zagrabl vaji in reče, kakor bi pri-

bil: Tako bo in nič drugače! Zato človek nem obstoji in se zamisli, ko čuje, da je tako močni roki še močnejša smrt iztrgala vajeti. Nek strah ga obide pred to vsemogočno morivko. Kakor sadjar po kakem viharju žalosten stoji ob prelomljenem zlahtnem drevesu, ki mu je

ravno začelo bogato povračati njegov dolgoletni trud, tako človek potrtr stoji ob grobu moža, ki ga je ob pomladi moške dobe zlomil vihar življenja.

Rev. Sojar je zagledal luč sveta 20. dec. 1881. v Spodnji Šiški pri Ljubljani, tam, kjer se Dolenjec preliva v Gorenjca in narobe. Od obeh

je tudi nekaj imel, gorenjsko energijo in bojevitost, ter dolenjsko mehko in veselost. Njegov oče je bil mali šišenski kmet, obenem pa cerkovnik tamkajšne cerkvice sv. Jerneja, ki je podružnica frančiškanske mestne župnije Marijinega Oznanenja.

Kolikor so meni znane njegove družinske razmere, bi dejal, da je Sojarjevo družino ves čas nekaj tragičnega spremljalo. Ko je rajni Tone stal že v prezbitariju in je njegovi materi iz dalje že zvenela Gloria sina novomašnika na ušesa, ji je vlak odtrgal glavo. Z njeno tragično smrtjo je bil Sojarjevi, kakor tolikim družinam, zadan smrtni udarec. Magneta ni bilo več v domači hiši, zato se je začela razkrajati. Enega bratov, menda starejšega, ki je očetu pomagal pri cerkovništvu, so frančiškani, s katerim je kot tak vedno imel opravka, že prej potegnili za seboj v samostan. Kot brat Emanuel je vstopil in nadaljeval svoj posel, nazadnje v župnijski cerkvi Marijinega Oznanenja. Dober mladenič je bil, kakor nalašč za to službo. A nesrečen. Postal je takorekoč njena žrtev. Nekoč je enega psa, ki se je zatekel v cerkev, pograbil za vrat in ga hotel ven spraviti. Ta bi mu bil pa kmalu prst odgriznil. Šel je k tedanjemu vojaškemu záravniku Dr. Staretu, ki mu je, nič hudega sluteč, rano zašil in se mu je kmalu zacelila. Leto pozneje, ravno ob duhovnih vajah, so pa začeli opažati na njem čudne znake. Kakor zmešan je tekal sem in tja po samo-

stanskem vrtu in kar odskočil, kadar je zagledal vodo v vrtnem bazenu. Drugi dan so ga morali že v sobi stražiti. A ker je vedno bolj divji postajal, ni kazalo áruzege, kakor ga oddati v deželno bolnišnico. Tam je steklina z vso silo izbruhnila. Močan kakor je bil, je v tem stanju vse razbil. Močna vrata so se razletela kakor lončena posoda. Ko se je za nekaj časa zavedel in videl razdejanje, ki je je napravil, se je zjokal. Prijelo ga je drugič, a ga je kmalu rešila smrt.

Rajni Tone jo je kot bogoslovec še pred bratovo žalostno smrtjo z Rev. Solncem pobral v Ameriko, česar bi skoro gotovo ne bil storil, ako bi mu bili mati še živel. To je bilo l. 1903. Da zaključi bogoslovne študije, je vstopil v St. Paveljsko semenišče v Minnesoti. Ker je tisto leto ondi študiralo 26 slovenskih bogoslovcev, je dobilo semenišče napol slovenski značaj. To je navdušenim mladim možem tako dvignilo narodni ponos, da so si isto leto osnovali svoje narodno društvo "Baraga," katerega namen je bil se vežbati v govoru in pisavi, ter se tako bolje vsposobiti za poznejši boj z oblastmi teme, ki so takrat že pridno rovarile po slovenski Ameriki. Ta društvena šola se je rajnemu Tonetu vedno poznala. Bil je dober govornik, ter spreten in duhovit v peresu. Marsikaterokrat je zlasti prva leta nasprotnikom katero zagodel, ki so jo morali kar lepo požreti. Plačati mu je niso bili kos.

Naslednje leto 1904. je bil v Chicagi posvečen v mašnika za chिकासko nadškofijo. Glorijo je zapel v našem Rimu, v Jolietu 26. jun. in sicer kot zadnji v stari cerkvi, ki se je potem opustila, ker so bile priprave za zidanje najlepše slovenske cerkve v Ameriki v polnem teku. Tam je tudi nastopil svojo prvo službo, kot pomožni župnik Rev. Šušteršiča. Z ognjem mlade duhov-

niške navdušenosti se je lotil dela, ki ga ni manjkalo, ker je imel njegov župnik s pripravami za zidanje čez glavo opravka. Toda le malo nad eno leto je ostal tam. Že drugo jesen mu je bila podeljena župnija sv. Štefana v Chicagi, katero je vodil do prihoda frančiškancev l. 1919. Krepko se je prijel dela, da postavi župnijo na noge. Saj še ni imela dovršene cerkve, niti lastnega župnišča. Od Father Plevnika začeto cerkev je dozidal, župnišče pa na novo postavil. Ta dva bosta njegova najtrajnejša spomenika.

Po odhodu iz Chicage je bil nekaj časa bolniški kurat v Chicago Heights, nato pa kako poldrugo leto slovenski župnik pri sv. Juriju v So. Chicagi. Pozneje je sprejel hrvatsko župnijo v Milwaukee, Wis. Nazadnje je nadomeščal obolelega slovenskega župnika v Pittsburgu, Pa., Rev. Mertelna. Tam ga je smrt zalotila. Ne sicer naglo, a hitro je končala svoje delo. Le njegovi ožji prijatelji so slučajno zvedeli, da je obolel. Glavni tajnik K. S. K. J. Mr. Zalar se je ravno mudil v Pittsburgu, povodom jubileja nekega tamkajšnega Jednotinega društva in vrnivši se domov povedal, da so ga tik pred slavnostjo, v soboto pred usodnim torkom, prepeljali v bolnišnico. Seveda ni ne on, ne kdo drugi slutil, da bo šlo z njim tako naglo. Zato je slovensko javnost, ki o vsem tem ni nič vedela, njegova smrt tako iznenadila in pretresla, posebno njegove bivše župljane pri sv. Juriju v So. Chicagi in pri sv. Štefanu v Chicagi. Saj so ga ti slednji še nedavno polnega življenja videli v Chicagi, ko je prišel izkazat zandjo čast svoji rodni sestri, ki je za isto boleznijo prezgodaj končala svojo križevno pot — za srčno oslabeledostjo.

Ko se je zvedelo, da je rajni izrazil željo, biti v Jolietu pokopan, kjer

je imel v ta namen kupljen prostor, se je oglasila v našem župnišču deputacija mož, ki so prosili g. župnika, naj bi ga skušal na zadnji poti za en dan k sv. Štefanu dobiti. G. župnik je to željo svetošefancev takoj brzojavno sporočil na pristojno mesto, a ji ni bilo mogoče ugoditi, ker je bil ves pogrebni program že gotov in gospodom po naselbinah naznanjen. Tako so ga 10. jan. po žalnih obredih v Pittsburgu, ki se jih je udeležilo lepo število pennsilvenskih duhovnih tovarišev, prepeljali na kolodvor. Njegov najimennejši prijatelj Rev. Plevnik, ga je odpeljal proti Chicagi. V Engelwoodu so ga zastopniki od sv. Jurija in sv. Štefana dvignili iz železniškega voza in spravili na drugi vlak proti Jolietu.

Žalna slovesnost v Jolietu se je vršila 11. jan. Nad dve desetertici večinoma slovenskih, deloma pa tudi tujerodnih duhovnikov, z močnim zastopstvom njegovih bivših župljanov iz So. Chicage in Chicage, se je zbralo pri sv. Jožefu, da mu skaže zadnjo ljubav. Turobno je odmeval Misere, ne sicer v isti cerkvi, pač pa v isti župniji, kjer je zadonela njegova prva Glorija. Po mrtvaških obredih, mej katerimi je imel duhovni vodja K. S. K. J. Rev. Ažbe, krasno zasnovan in izpeljan pogrebni govor, se je mrtvaški sprevod razvil proti pokopališču. Okrog 500 zvestih, mej njimi tudi vse ómače šolske sestre, ga je v 100 avtomobilih spremljalo prav do groba, ki je poleg Rev. Tomazina in Rev. Kranjca, tik ob velikem križu. Zadnje slovesnosti je izvršil domači župnik Rev. Plevnik. Pevski zbor cerkve sv. Jožefa mu je v zadnje slovo še ganljivo zapel "Jamica tita" in grob je zaprl svoje žrelo, tako mrzlo, kakor more požirati le tuja zemlja.

Tone, da bi bila vsaj tvojemu izmučenemu srcu lahka!

S p o m i n i .

G. M. Trunk.

(Dalje.)

V torek zjutraj grem po vodo, da se umijem. Nazaj grede se odpro vrata . . . župnik Sturm stoji pred menoj in me pozdravi: "Dobro jutro!" Tako dobrodušno sva se pogledala, kakor bi ne bila v ječi, temveč tam na brdskih planinah, kjer sva nekaj časa prej hodila na srnjake, kjer je pa moral klicati Winklerjevega strica na pomoč, ker mesto srnjaka je padla koza. Winklerjev stric, kmet z Brda ali Melvič, so pa kozo spremenili v "bocka," kakor Zilani srnjaka imenujejo. Še isti dan so njega in poslanca Grafenauerja odpeljali v Celovec, pošteno opljuvali in oba strogo "kaznovali." Sturm pa po tistem do sestanka v ječi nisem več videl.

Enako sem nekaj dni pozneje izvedel tudi za mojega cerkovnika Miha Grafenauerja. G. Meško ga je mogel celo izpovedati, ker dobri Miha, ki se je nekoč zbal celo zaklane koze, ker ni hotela biti "brič" in je pred njo zbežal iz podstrešja — in je pred njo zbežal iz podstrešja — kozji rogovi so ga tako čudno spominjali na rogače . . . — ta sicer močni Miha je videl v duhu bingljati štrik na vislicah in káó bi se grdih "gavg" ne bal? Saj je v žargradu sam rekel, kakor sem omenil: "Erschiesst mich — Ustrelite me!" in so rekli: "Nur a bissl warten — Malo potrpljenja!" In Miha je čakal na — gavage. Hvala Bogu, da jih ni pričakal. Dobro je pa le, da je človek na vse pripravljen. Jaz pa daleko nisem tako popoln v krščanskem življenju, pa tudi nisem bil v strahu pred "gavgami."

Dnevi potekajo. Vsak dan je nekaj novega, da ne manjka izpremembe. Nasproti moji sobi je večja soba, nekako mala dvorana. Tukaj se je pred leti, ko je bil posestnik hotelu še neki štajerski Slovenec, nekaj časa zbiralo naše beljaško omizje. V samotnih urah je moj áúh romal nazaj v ona leta. Spominjal sem se onih večerov. V duhu so mi

oživele kakor kača dolge govorance g. dr. Rostoharja, o katerih je g. Rožanc pritajeno trdil, da so "špináča". Gledal sem g. Kustrina, ki je ponavljal moslimsko veroizpoved: Allah il Allah. Muhamed rasul effendi . . . L. 1878. se je namreč izpreobrnil v moslima, ne radi gorečnosti do Mohameáda, temveč iz strahu pred — smrtjo. Rad je pripovedoval, kako so pri rajnem proštu Serajniku v Tinjah peli in pili in jedli z ocvirki zabeljene žgance, da so smukali "frgut" skozi grlo. Slišal sem krasni bariton g. Zobca, ko je pel o črnem kosu v "bukovju" in posebno povdaril, kako je bil "kos špasovit." V tej dvorani, prav poleg moje sedanje ječe, je kakor angelček prepeval naš tenorist g. Lampreht, dási je gospa Gusta vedno goórnjala: "France, ne poj, hočem reči, ne pij toliko, se boš zopet prehladil!" Tu je pri glažu vinca rujnega še tihi Zabláčan oživel in vsako uro kako črnil. Ob teh srečnih večerih je "čevkal" g. Kozak in pel:

Sem Rajbenčan Urban
po cejlem svejtu znan . . .

dočim je g. Kalin tako proti dvanaajsti uri venomer proti meni ponavljal: "Ej, gospod župnik, kako ste srečni!" ker ga je zakonski jarem precej žulil, posebno kadar je moral s kurami domov. Tukaj je g. Hochmueller "lajnal" in neprestano tožil o naši narodni mlačnosti, ter nam, kakor kak star župnik, na srce polagal narodno gorečnost. Tu je Princ pripovedoval, kako je bilo oni večer češko pivo "vyborne — izborno" in nemško pristavil: "Das Bier war sehr gut. Meine Tochter hat zehn Kruegel getrunken. Das Bier war sehr gut und ich habe sechzehn Kruegel getrunken. Das Bier war sehr gut . . ." "výborne! Pivo je bilo izvrstno. Moja hči ga je spila deset vrčkov, jaz šestnajst."

Lepi večeri so bili tedaj tudi za me, starosto beljaškega omizja. A kaj mi pomagajo lepi spomini? Dušijo me, grenijo mi srce, ko sem samo korak od te dvorane v — ječi! V dvorani je večkrat po štiri, šest ali še več laških "junakov — eroi di Caporetto" (ki so se prostovoljno morali vdati), in študirajo zdaj z našimi oficirji laško fronto, ki je na sobinih tleh lično iz peska narejena — Gnusili so se mi ti junaki, kakor se mora vsakemu poštenemu človeku gabiti tako ali tako izdajstvo domovine. Ko so pozneje pripeljali nekaj pravih laških ujetnikov, so jih ti začeli takoj psovati, zato je pa tuáí fronta nekam drugam izginila.

Nekaj dni je bilo nad 20 laških oficirjev v sosednjih sobah, med njimi debel "capitano" — stotnik. Tedaj smo imeli ves dan prosto, ker straža ni zmogla. Ko so me oficirji zagledali, so šepetali: "Un spia — ogleduh." Jaz se obrnem in rečem: "Sbaglia signori" — motite se in prišli so celo k meni, če imam kako knjigo. Imel sem samo Borgetovo "Un divorce" — Razporoka, pa so jo le čitali. Ko so jih odpeljali mi ni bilo prav nič žal, ker ni bilo pokoja, saj Lah vedno kriči, kakor bi ga na meh drl.

Najbolj mori človeka negotovost, kaj bo. Dan za dnem sem pričakoval, da pride kaka preiskava, pa je le ni hotelo biti. Tupatam sem zapazil, da se je pred "hotelom" ustavil avtomobil, več višjih oficirjev je izstopilo. "Halo," sem si mislil, "zdaj pridejo." Pa jih ni bilo. Ohajale so me tudi misli, da se morda káó za nas zgame na pr. škof, saj mu ne more biti vseeno, kje so njegovi duhovniki. A takoj sem opustil to misel, ker sem vedel, da ne more. Pozneje sem izvedel, da je bil na Dunaju, ali ravno v naši zadevi, ne vem, a bió je več takih "jetnikov duhovnikov" in minister mu je odgovoril: "Meine Haende sind gebunden -

Moje roke so vezane." Če so že ministri v vojni postali taki reveži, kaj bo potem škof zmogel. Na kako drugo pomoč v teh razmerah tako ni bilo misliti.

Prišel je praznik sv. Jožefa, 19. marca. Zunaj je bil krasen dan. Vesna je premagala fronto megle in snega, na strehe sosednih hiš je sijalo pomladansko solnce v razkošnem svitu. Po ulici se gnetejo ljudje in se vesele pomladanske narave in svobode, . . . ti si v ječi . . . za te ni solnce . . . ni svobode . . . Težko je bilo.

Prav po samostanskem vzorcu sem si napravil "dnevni red." Vstajal sem točno ob uri, pospravil postelj, pobrisal sobo s cunjjo (lastno, prosim, a dve so mi ukradli, kakor se je l. 1916. še reklo, pozneje bi bili rekli "requirirali"), se obril, umil, zmolil, opravil brevir, kaj čital . . . itd. Ob enajstih nekako je moralo biti, ko čujem večjo družbo prihajati po stopnjicah. Potrka. Duri se odpro, vstopi visok mož, stotnik, za njim nekaj vojakov. "Es ist ja ein Tisch hier. — Saj je miza tu", pravi in odkima drugim. Predstavi se: "Dr. Weiss." Jaz: "Pfarrer Trunk." Po mizi razgrne nekaj papirjev in začne: "Herr Pfarrer, ich muss mit Ihnen ein Protokoll aufnehmen — Gospod župnik, moramo o Vas zapisnik sestaviti!" — "Prosim!" odvrnem, a sam si mislim, ali še nimate že od prej dosti načičkanega? Že iz prvih besed spoznam, da mož (bil je Dunajčan in pred vojsko v Pontablu) nima srca v — sabli, temveč si ga je obdržal še v prsah. Prav prijazno govori o tem in onem. Končno "kar mora biti, pa mora biti," pride zapisnik. Zopet najprej personalia . . . Potem pravi, seveda nemško: "Gospod župnik, vi ste bili v Ameriki, kaj ne?" — "Da, g. doktor" mu odgovorim. — "No, takole bomo to reč naredili!" Napravi oddelke: Kdaj... Kje... Pri kom. S kom. Kaj delal. Koliko stalo. Od kod denar. Kdaj se vrnil. in še nekatere. Prav prijateljsko sva se zmenila. Povem mu vse, saj ni bilo treba ničesar prikrivati. Vpraša še to in ono, vse

zapiše in pristavi . . . "Imate, g. župnik še kaj pripomniti?" — "Ničesar več," mu odvrnem, "kar tiče moje prvo pot." — "Ste bili li dvakrat v Ameriki?" me vpraša ves začuden. — "Ne dvakrat, ampak štirikrat," mu pojasnim. Mož vstane in ponavlja: "Kaj, štirikrat, štirikrat?" Naredi nekako nevoljno gesto, na obrazu se mu pozna, da je ogorčen, vsede se in pravi: "Gospod župnik, čisto mirni bodite. Je pač tako, v vojnem času ima železna pest besedo." . . . Malo da mi ni rekel: "Vem, da ste nedolžni." A seve tega ni smel. Površno zapiše še o drugih treh "rajžah" in pristavi: "Bom že gledal, da Vam ne bo treba hoditi v Celovec, ampak bomo skušali vse tu poravnati." Ni manjkalo mnogo in objel bi ga bil. Sediva in se pomenjkujeva o tem in onem. Zopet prideva na, "mojo" zadevo. Kakor bi bila v spovednici, mu povem: "Gospod doktor, zagotavljam Vas, pri svoji duhovniški časti Vas zagotavljam, da mi vest ničesar ne očita, kar bi bilo nasprotno zakonom."

A glej ga! Kaj je to? Čelo se mu stemni. Nekako ostro me pogleda, se maha sem in tja, nervozno preseveda, kakor bi ne vedel, ali bi, ali ne bi . . . navsezadnje nekako prisiljeno stlači: "Toda m . . . m . . . m . . . ali niso dobili pri Vas nekaj ruske literature?" Bums: Silno ostro me premotriva, toraj vendar ni prepričan o moji nedolžnosti! Morda je mislil, da se bom pri tem "zgrudil," prebledel, prestrašil, kakor dr. Mueller, ko mu je kolega na hodniku povedal, da so naši vjeli 40.00 Rusov! A pokazal sem mu "zlate," narejene in tudi še pristne, kratko, vse zobe, ker sem se moral pač prisrčno zasmejati. O, sv. Hermanida, ali kako se ta policijska svetnica imenuje! Strašno, kaj ne? Pomislite, v vojni z Rusijo, ki nas je . . . ne, ki smo jo mi pomandrali . . . in župnik, avstrijski župnik, župnik v vsenemškem Beljaku, ta slovenski župnik ima na pisalni mizi . . . ne v košu za papir . . . russische Schriften!! Ali naj kdo še

taji, da ni izdajalec, da ni panslavist . . . da ne zasluži težke, večletne ječe . . . ne, vislice, vislice!!

Ne zamerim očitno pravicoljubnemu možu, da ste se v njegovi duši topli "russische Schriften" in moja nedolžnost. Bil je Nemeč, Dunajčan, avstrijski vojak patriot. Naravno je, da me je moral ostro premotrivati, a čemu je pa tako mečkal . . . se presedaval . . . premikal . . . majal sem in tja, jecal . . . Čemu to?

Ne bom se motil, ako sodim, da je morala biti stvar ta-le: Ko so pri hišni preiskavi — in preiskali so vse — našli, srečno našli bi rekel, v košu za papir "russische Schriften" (pozneje pride še nekaj), je bilo to kleno, pšenično zrno za slepo kuro "No, vendar, vsaj Avganistan na naši strani", je rekel nekoč lekarnar, ko je čital "najnovejše poročilo" iz graške tetke . . . Zdi se mi, da so morali tudi pri mojem košu tako srečno zdihovati . . . No, slednjic vendar le . . . pogledajte . . . blagor nam, kaj hočete več . . . tu . . . "russische Schriften" in držali so to tajno, da me prav zagotovo najmanj "zašijejo". Dr. Weiss se je radi te tajnosti obotavljal . . . ali bi, ali ne bi . . . pa je vendarle bruhnil "russische Schriften."

Mislím, da mu je moj prisrčen smeh z zobmi vred zadostoval, tembolj, ko še prešerno dostavim: "Upam, gospod doktor, da se bo vendar kdo našel, ki ruski razume, in ki bo g. Dr. pojasnil vsebino dotične ruske knjige, ki ni nič družega kot prestave iz Toussainta-a za vaje, ker poleg drugih jezikov tudi nekaj ruskega znam."

Pojasnim mu še, da sem že pred vojsko, toraj ko vendar ni bilo tako nevarno, začel z učenjem ruščine, ker sem resno nameraval potovati skozi Sibirijo okoli sveta. Videl sem, da se mu obraz omiluje, moje potovanje mu je bilo verjetno. "A tako," pravi. "Saj ste bili že štirikrat v Ameriki." Srečno sva bila preko nevarne Seile, a še ni konec, pride še bolj nevarna Haribda.

TVOJ NEDELJSKI TOVARIŠ

Piše Rev. J. C. Smoley.

DRUGA NEDELJA PO SV.
TREH KRALJIH.Povabljen je bil pa tudi Jezus
in njegovi učenci na ženitni-
no.

— — Jan. 2, 2.

Današnji evangelij nam pripoveduje o ženitnini in nam predstavlja srečnega ženina in srečno nevesto, ki sta imela na ženitnini Jezusa in njegove učence. Kakor na vsaki ženitnini, je bilo gotovo tudi na ženitnini v Kani Galilejski veselo, ča je med živahnimi pogovori pričelo primanjkovati vina.

Sitna reč, kaj ne? Novoporočenecema je bilo to gotovo jako nerodno, toda kako pomagati? V obednici pa je čuvalo bistro, skrbno oko žene, polne dobrotljivosti in ljubezni, oko Device Marije. Ona se je obrnila k svojemu Sinu in mu zašepetala: "Vina nimajo." Vedela je, da bo Jezus Kristus storil čudež, zato je pa rekla služabnikom: "Karkoli vam poreče, to storite." V hiši pa je stalo šest kamenitih vrčev, v katerih je bila običajno voda za umivanje. Jezus je rekel služabnikom: "Napolnite vrče z vodo." Napolnili so jih prav do roba, in vrči so bili naenkrat polni najboljšega vina. Koliko treba dela, koliko skrbnosti pri vinu, to ve vsak, kdor je bil kedaj v nogradih! Toda tu je bil Stvarnik narave, ki je ukazal, da se je vse izvršilo ne glede na zakone narave, in v tem ravno obstoji čudež.

Prijatelji moji, pustimo ta Jezusov prvi čudež na strani, obrnimo svojo pozornost na novoporočence. Rekel sem v začetku, da sta bila srečna, ker je bil Jezus na njuni ženitnini. To mi daje povod, ča hočemo danes premišljevati o zakonskem stanu. To je jako važen pred-

met! Če se ženite, se posvetujete s stariši, z brati, s prijatelji, mnogo-krat z odvetnikom, notarjem, krojačem, zlatarjem; čemu bi se ne posvetovali tudi s svojim duhovnim pastirjem, s svojim župnikom, ali prav za prav s svojo cerkvijo? Zato vam hočem danes povedati, česa je potreba pred sklenitvijo in po sklenitvi zakona. Z Ekleziastikom pa pravim: "Vi sinovi, pa poslušajte besede očetov, in se po njih ravnajte, da boste zveličani."

Za nas kristjane, katoličane, je zakonski stan v prvi vrsti **zakrament**. Ni nikak navaden dogovor. Jezus Kristus ga je povzdignil k svetosti zakramenta. Naredil ga je za podobo svoje zveze s cerkvijo. In ta svetost, ta čast zakramenta, ni nekaj zunanjega, ampak je temelj zakonskega stanu, tako da med kristjani, katoličani, ni nikakega zakonskega stanu brez tega zakramenta. Zato se zakon med kristjani, katoličani ne sklepa pred mirovnim sodnikom, pred sođnijo ali pred županom, ampak v cerkvi pred župnikom.

Zakonski stan je zakrament, ki nam predstavlja zvezo Kristusa z njegovo cerkvijo. In kakor je ta zveza neločljiva, tako **neločljiv je zakonski stan**. Razporoka, kakor si jo žele nekateri ljudje, je nekaj nenavnega. Je nennavna proti **Bogu**, ki je ustanovil že v raju zakonski stan med enim možem in eno ženo in hotel, da bi bila ta zveza trajna, neločljiva. Razporoka je nennavna proti **Kristusu**, ki pravi o zakonskih točno in določno: "Nista več dva, ampak eno telo. Kar je Bog združil tega naj človek ne loči." Razporoka je nennavna proti **cerkvi**, ki je vedno branila neločljivost zakona. Je nennavna proti **družini in človeški družbi sploh**, ker uničuje temelj podlago vsakega družinskega živ-

ljenja in ogroža obstoj človeške družbe. Razporoka je nennavna proti **otrokom**, ki so radi svoje slabosti navezani na stariše.

Zakonski stan je torej zakrament; zato je pa potreba, da se ženin in nevesta za ta stan tudi tako pripravita, da bi ga **vredno prejela**. Toda kako pa se pripravljata na ta stan?

Poglejte na ženina in nevesto. To je dela in letanja, ko se bliža dan poroke! . . . Moj Bog, ali premišljujeta kaj o koraku, ki ga mislita storiti? . . . Le redko! Imata vse druge skrbi. Nevesto skrbi samo poročna obleka, leta od modistke do modistke . . . In ženin? Tega skrbi zopet, kje bo obed, kje bo dobil godce, kako se bo plesalo, kam se bo podal na ženitovanjsko potovanje . . . To so misli, ki jih imata le prepogosto ženin in nevesta pred poroko. Uboge, lahkomisljene glave.

Na zakonski stan se pripravljajte z molitvijo. Storiti hočeta korak, ki je v vajinem življenju najvažnejši, bo odločeval o vajini bodočnosti, o vajini večnosti. Vprašam vaju, ali ni potreba, da bi molila in prosila Boga za razsvetljenje, za pomoč? Da bi se pripravljala na zakonski stan z molitvijo, s ponavljanjem katekizma, s čistoto srca?

Da, čistota srca pri ženinu in nevesti!

Pripravljajte se na poroko z dobro spovedjo in s sv. obhajilom!

Varuj vas Bog pred slabo spovedjo! Opravita dobro spoved, in po dobri spovedi pristopita k mizi Gospodovi pri poročni sv. maši! Jezus v tabernaklju, Jezus v vajinemu srcu bo blagoslovil in vajin zakonski stan, blagoslovil bo vaju, kakor je blagoslovil novoporočenca v Kani Galilejski. Če sta pa stopila v zakonski stan z grehom, potem vaju

prosim: Za božjo voljo popravita ta greh!

Zakon je bil sklenjen v milosti božji; ženin in nevesta živita srečno; božji blagoslov je videti nad njima. Bog ju je blagodaril z otroci. Kake dolžnosti imajo sedaj stariši? Poslušajte dobro naslednje besede, ker se vas jako tičejo.

Najprvo morajo zakonski živeti skupno življenje. "Tem pa, ki so v zakonskem stanu," piše sv. Pavel, "ne zaukazujem jaz, ampak Gospod, da bi žena od moža ne odhajala." Gospod hoče, da bi mož in žena skupaj živela. To nam ni treba praviti, bo morda kdo rekel. Kar sem rekel, sem rekel. Imamo zakonske, ki se čez par tednov razlete, kakot vrabci, če zalučiš kamen med nje. Nekega jutra slišimo naenkrat celo kopico najbolj interesantnih novic... Včeraj je ušla ta in ta od moža; pobegnila je s fantom, ki je bil na stanovanju, možu je odnesla ves denar, pustila mu je samo otroke. Mož jo pa išče s sliko po časnikih in obljublja nagrado, kdor najde ženo in zapeljivca . . . To je pri nas že nekaj navadnega . . .

Možje, žene! Ne igrajte se! Naj vas ne razburi vsaka malenkost. Bodite potrpežljivi! En sam trenutek nagle, nepremišljene jeze vas bo pripeljal v nesrečo, ki bo trpela leta in leta, morda za zmerom.

Vajina dolžnost je, da živita skupaj. Lepše in boljše slabo skupno življenje, kot razporoka. Če treba v vajinem domu nositi križ, nosita ga skupno! Križ se bo vama zdel potem lažji.

Zakonski se morajo nadalje medseboj ljubiti.

"Žene, bodite svojim možem pokorne," opominja sv. Peter; in sv. Pavel pravi: "Možje, ljubite svoje žene." Ljubezen je vaju spravila vkup; ljubezen naj vaju drži vkup. Vi ljubite svoje stariše, ljubite svoje prijatelje, pa naj bi ne ljubil osebe, kateri si prisegel pred oltarjem ljubezen in zvestobo za celo življenje? Poglejte na sonce in mesec. Drug za drugim tekata, ob jasnem in burkastem nebu! Posnemaj-

te zakonski, njun zgled!

Zakonski stan more zrušiti in uničiti greh, ki uniči vso ljubezen, ki prinaša v družine samo bol in trpljenje, to je nezvestoba, prešestvo. Strašne besede, grozna krivica! Ne bom o tem govoril; apostol Pavel pravi, "naj se ta greh niti ne imenuje med kristjani." Nezvest mož, nezvesta žena je kakor trga, ki ne trga samo mesa, ampak trga in žre dušo in srce, katero bi moral ljubiti!

Zakonski, ljubite se med seboj!

Skupno se veselita, skupno prenašajta križe in težave! Smrt naj vaju najde v isti ljubezni, kakor sta jo čutila drug do drugega na dan poroke!

Zakonski naj nadalje svoje otroke krščansko vzgajajo. Mož in žena, na dan poroke sta šla k oltarju, kakor krasno pomladansko jutro, toda iti bi bila morala kakor skrben ladijin kapitan, ki vodi ladijo po razburkanem morju. Na dan poroke sta prevzela na se grozno odgovornost, da bosta vzgojila svoje otroke za Boga in za človeško družbo. Po morju razburkanega življenja vodita ladijo, svojo družino, pripeljati morata vajine otroke v pristanišče večnega življenja.

Vaši otroci, stariši!

Niso vaši, ampak lastnina božja. Otroci imajo spoznavati in ljubiti Boga. Imajo spoznavati in ljubiti postavbo božjo. Imajo spoznavati in ljubiti svojo Cerkev. In vaša naloga je, dragi mi stariši, da vzgojite svoje otroke v dobre kristjane. Ne pozabite, očetje in matere, ne pozabite pravim še enkrat: Bog bo zahteval od vas jako strog odgovor glede vaših otrok!"

Koliko starišev je zavrženih v pekel, ker niso svojih otrok krščansko vzgojili!

Zakonski stan ni nikak zabaven izlet, ampak grozna odgovornost za vsakega, ki je stopil v zakonski stan.

Skrbite in trudite se z vsemi močmi, da bi zakonski stan ne bil prokletstvo za vas, prokletstvo za vaše otroke, prokletstvo za človeško družbo časno in večno. Amen.

TRETJA NEDELJA PO SV. TREH KRALJIH.

Pojdi, pokaži se duhovnu.
— — Mat. 8, 10.

Neštivilne množice ljudstva gredo za Kristusom. In tu se vrže naenkrat k nogam Gospodovim gobavec in vpije: "Gospod, ako hočeš, me moreš očistiti!" In Jezus je stegnil roko in se ga je dotaknil, rekoč: "Hočem, bodi očiščen!" In takoj so se očistile njegove gobe. Jezus pa je dostavil: "Pojdi, pokaži se duhovnu, in daruj dar, ki ga je Mojzes zapovedal." Jezus gre potem proti mestu Kafarnaum. In tu pride k njemu stotnik in mu pripoveduje, da ima doma sina, ki je težko bolan. Dobri Jezus mu pravi: "Prišel bom in ga ozdravil." Toda žalostno odgovarja oče: "Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo, pa bo ozdravljen moj sin." — — In res je bil njegov sin ozdravljen še tisto uro.

To, prijatelji moji, je današnji evangelij. V njem vidite velike čudeže Jezusa Kristusa. Z dotaknjenjem svoje roke, s samo besedo, z učinkovanjem svoje volje, brez zdravil, brez pripomočkov, v daljavo ozdravlja nevarno bolne. On ni nikak zdravnik, on ni rabil nikakih skrivnih, patentovanih zdravil, on je Bog, to je dokazal s svojimi čudeži.

"Pojdi, pokaži se duhovnu," pravi Jezus gobavcu. "Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho," pravi stotnik. O teh dveh izrekih hočemo danes premišljevati.

—o—

Jezus Kristus, pravi Bog in pravi človek, je ravno tako vsegamogoben, kakor njegov Oče. Ne potrebuje angelov, ne potrebuje ljudi, ne potrebuje služabnikov, in glejte, vendar je rekel gobavcu: "Pojdi in pokaži se duhovnu!" Ni li Jezus Kristus sam najvišji duhoven? Ni li on prepogosto dvignil svojega glasu proti duhovnom svoje dobe?

Čemu torej pošilja gobavca k duhovnom?

Evangelij nam hoče reči, da je tre-

ba iti k duhovnu, ker je duhoven namestnik Jezusa Kristusa, ker je Jezus Kristus dal duhovnu svojo božjo moč.

Prijatelji, dobro si vtisnite v srce ta nauk naše sv. vere! Jaz, župnik te župnije, kdo sem? Namestnik Jezusa Kristusa. Župniki in duhovni po drugih mestnih župnijah, kdo so? Namestniki Jezusa Kristusa. Duhovni živenci po celem svetu, kdo so? Namestniki Jezusa Kristusa. Oni so poslani od Jezusa Kristusa, njim je rekel Gospod: "Idite in učite vse narode; jaz bom z vami do konca sveta; kdor vas posluša, mene posluša; kdor vas zaničuje, mene zaničuje." To, dragi moji, so naši dokumenti, naše poverilne listine.

In danes vam pravi Jezus Kristus po evangelju: "Pojdite in pokazite se duhovnom! Od njih prejemaite moj nauk, od njih moje milosti, od njih moje Telo in moja Kri!" Prijatelji, ta stran evangelija je za naše čase jako potrebna.

Jezus pošilja svoje vernike k duhovnom, svet pa duhovne preganja! Jezus pošilja ljudi k duhovnom, ljudje jih pa sramote, zaničujejo... Pridig duhovnov ne marajo poslušati, ako se pa priklati kak zgubljen nepridiprav, ki v starem kraju ni mogel končati svojih študij, in se loti tu novinarstva in klati svoje neslanosti in nesramnosti, bodo ljudje kar drli za njim! Ni li to žalostno? Časniki, ti so učitelji in pridigarji, ki vam govore. Jezus Kristus je rekel gobavcu: "Pokaži se duhovnu!" Ali so vam ti ljudje, ti časniki že kedaj rekli, kakor Kristus, da delajte pokoro? Nikoli! Ali so vam kedaj rekli, da idite k spovedi in k sv. obhajilu? Nikoli! Vam li kedaj govore o Bogu, o presv. Trojici, o nebesih in peklu, o poslednji sodbi, o ljubezni, o kesanju nad grehi, o resnicah sploh, ki jih je učil Jezus Kristus? Nikoli! Da, govore, kadar se s teh reči bogokletno norčujejo!

Vero hočemo, — — tako kriče — — toda duhovniv ne potrebujemo! Kako jim vre sovrašтво v srcu, če zagledajo katoliškega duhovna! Da,

vero, toda duhovnov ne! Kakor bi rekel: Hišo hočem, vrat mi pa ni treba! Šola je potrebna, ne pa učitelj, ki bi učil! Hočem kruha, ni mi pa treba peka! Še enkrat ponovim Gospodove besede: "Pojdi in pokaži se duhovnu!" Še enkrat ponavljam Jezusove besede: "Kdor vas sliši, mene sliši, in kdor vas zaničuje, mene zaničuje!" Vere si ne bo nikdo delal sam po svojem razumu, vero je treba sprejeti, kakor nam jo je izročil Jezus Kristus.

Nekéga dne je potrkal na nebeška vrata velik, imeniten gospod. "Kdo je?" vpraša Peter. Odgovor je bil: "Profesor N. N. na univerzi, imam raznovrstne doktorate... napisal sem nebroj knjig..." "Kaj si storil dobrega?" vpraša Peter. "Častil sem Boga z ustmi in srcem, spoštoval stariše, kradel nisem, ubil tudi nisem nikogar. Tudi miloščino sem dajal." "Dobro! Kako pa glede cerkve in duhovnov?" Tu je pa profesor tiho rekel: "Vero že, toda duhovnov nisem maral!" Peter je odprl okence malo bolj in rekel: "K—a—j?" "No tako," bil je odgovor, "skušal sem pošteno živeti brez cerkve pa brez duhovnov. Ravnal sem po najboljši vesti." "Prijatelj," dejal je Peter, "na napačna vrata si potrkal. Glej, vratar nebeških vrat je duhoven, to sem jaz, sv. Peter; gospodar nebes je glavar vseh duhovnov, to je naš Jezus Kristus; na svetu si živel brez duhovnov, živi sedaj še brez nebes!"

Če hočemo spolnjevati voljo Jezusa Kristusa, če hočemo priti h Kristusu, potreba nam je njegovega služabnika, duhovna. Namestnik Kristusov ni kak rabinec, kak pastor, kak advokat, kak "faliran" dijak, njegov namestnik je edino le katoliški duhoven.

Stotnik je rekel Gospodu: "Gospod, nisem vreden da greš pod mojo streho, ampak reci le besedo, in bo ozdravljen moj sin!"

Prijatelji, te besede vam niso neznanе. Slišite jih izgovarjati, kadar deli duhoven sv. obhajilo v cerkvi, slišite jih, če prinese sv. popotnico k bolniku, slišali jih boste, ko bo

prišel duhoven s sv. popotnico i k vaši smrtni postelji.

Poslednje sv. obhajilo, sv. popotnica!

Predstavite si to vse v duhu, prijatelji! Na smrtni postelji ste... zdravnik nima nikakega upanja več... Vaši otroci jokajo okoli postelje... dediči že računajo, koliko bo vsak dobil... prijatelj je ni več blizo... svet se obrača od vas... In tu prihaja v vašo hišo Bog, Jezus Kristus v Najsv. Rešnjem Telesu! Ne gleda na vaše grehe, na vaše grešno, razuzdano življenje, ne na revno domovanje. On prihaja. Prižgali so sveče... Nad pateno ali ciborijem ali nad posvečeno posodico drži duhoven sv. hostijo in govori: "Gospod nisem vreden, da greš pod mojo streho..." Gospod sveta je v tvojem domu, o človek, je v tvojem srcu. K tebi ni nikoli prišel predsednik, ni prišel guverner, ni prišel škof, toda Bog je pa prišel k tebi! Prišel je, da bi te prijel za roko in te peljal v nebesa.

Poslednje sv. obhajilo? Kako je boste opravili? Kaj vam poreče Jezus v presv. Rešnjem Telesu na vaši smrtni postelji?

Opravili boste poslednje sv. obhajilo, kakor je opravite navadno sedaj. Če ne prejimate sv. obhajila že sedaj, velikonočni čas, potem bo rekel Jezus, da vas ne pozna, ker vas ni nikoli videl pri svoji mizi. Ako že sedaj prejimate sv. obhajilo hladno, mlačno, le iz navade, brez prave spovedi, brez pravega kesanja, brez pravega trdnega sklepa, končali boste svoje življenje z novim razžaljenjem Jezusa Kristusa. Ne pozabite, da bo od tega trenutka odvisna cela vaša večnost.

V vsaki župniji so ljudje, ki pravijo: "Se že spovem, poravnám vse z Bogom, ko pride smrt!" In ne gre k spovedi o velikonočnem času in živi v grehah... Kako so blazni! Kako obžalovanja vredni! Ali je to razumen človek, ki bi rekel: "Plaćal bom svoje dolgove ob smrtni uri?" Bi bil to razumen človek, ki bi rekel: "Razodenem svojo bolezen zdravniku, ko bom umiral?" Ne,

boste mi rekli vsi. Ravno tak blaznež pa je kristjan, ki odlaga pokoro na svojo smrtno postelj.

Kdor slabo živi, bo slabo umrl, kdor sveto živi, bo sveto umrl. Opravite dobro svojo velikonočno spoved, hodite pogosto v svojem življenju k sv. obhajilu, pa bo vam Jezus Kristus, ko bo prišel k vam v sv. popotnici, zašepetal na uho: "Še danes boš z menoj v raj!"

Prijatelji moji, poslušajte moj

svet! Prosite Boga vsaki dan za milost dobre smrti. Vi prosite Boga za vsakdanji kruh, za blagoslov na polji, za srečo pri podjetjih, za dolgo življenje itd. Toda za poslednji trenutek vašega življenja, od katerega je odvisna cela večnost, se pa ne brigate. Vsako jutro, ko vstajate, vsaki večer, ko legate k počitku, prosite: "Nagle in neprevidene smrti, reši me, o Gospod! Daj mi blaženo, srečno, sveto smrt!"

Sv. Jožef, ki je izdihnil svojo dušo v Jezusovem naročju, je patron umirajočih. Zmolite k njemu vsaki dan en Očenaš, da vam bo prišel na pomoč v onem strašnem in odločilnem trenutku!

Ti pa, dobri Jezus v Najsv. Rešnjem Telesu, obljubi nam, da prideš k nam in nas obiščeš na naši smrtni postelji! Kako sladka bo naša smrt ob poljubo Tvojega odpustjanja. Amen.

Konrad Bolanden:

Šentjernejska noč.

Zgodovinski roman.

Prosto preložil:

Rev. J. C. Smoley.

Uklonijo se le takrat, kadar so v kakem boju tepeni. Protestantje, vaši bojni tovariši, smatrajo kot svojo versko dolžnost, da pokončajo vse, kar je po njihovem mnenju malikovanje. In kjer so v večini, ravnajo grdo z duhovni in redovniki, in jih more. Oskrunjajo rečovnice, pokončujejo vse po cerkvah in plešejo okoli gromad, v katere so pometali svete hostije in ostanke svetnikov. Ni li tedaj vzrokov več kot preveč, da so katoličani nad takim počenjanjem nad vse razgorčeni? Katoličani, ki so verno vdani svoji stari veri, poč katero je Francija cvetela, rastla, pod katero je dosegla svojo največjo moč? Razjarjeni vsled oskrunb njihovih cerkva, razjarjeni vsled krvavih zločinov od strani Hugenotov, povračujejo ne milo za ne drago. S silo in orožjem razbijajo njihove shode in pobijejo vsakega, kdor se jim ustavlja. — Kako naj jih vlada varuje in brani njihove svoboščine, če ti zlorablajo te svoboščine za vnebovpijoče zločine?"

"Splošno je resnica, kar trdite, Veličanstvo," odgovoril je Coligny. "Toda ne Hugenoti, marveč katoličani so prelili prvo bratsko kri. Klanje pri Vassy je bilo delo katoličanov."

Dosedaj se vojvoda Henrik Lotarinški ni mnogo brigal za razgovor. Njegove misli so bile vse drugod. Naslonjen na svoj silen meč je zrl nemo v tla, da bi se njegov pogled ne srečal z očmi moža, na kojega rokah je polzela kri njegovega očeta. Silnega samozatajevanja je bilo treba, da se je v bližini moža, kakor je bil Coligny, premagal. V njegovi duši je divjal silen vihar. Ko pa je admiral omenil klanje pri Vassy in je pripisoval katoličanom, tedaj se pa vojvoda ni mogel več premagovati. Dvignil je glavo in srdito rekel proti admiralu:

"Laž, — — to ni bilo nikako delo katoličanov! Prekličite svojo krivično obdolžitev, admiral!"

Proseče je dvignila kraljica roki proti vojvodu.

"Prijatelj, vsaj sedaj nikake razprtije, vsaj sedaj ne razbijte dela v blagor Francije, — — dela, za katero ste obljubili svojo sopomoč!"

"Dano obljubo sem držal in jo bom držal. Vendar pa, Veličanstvo, ne bom trpel, da bi kdo v moji navzočnosti po krivem tožil in dolžil mojega očeta."

"Namen obrekovanja odločno zavračam," rekel je Coligny. "Pri Vassy so pobili vitezi vašega očeta

naš dvesto Hugenotov, — — tega ne morete tajiti."

"Gotovo ne tajim, — — tudi ne nameravam tajiti, — — ravno tako kakor noben pošten vitez ne bo tajil, če je kaznoval tolpo lopovov. — — Toda dokazati vam hočem, da niso katoličani zakrivali klanja pri Vassy, ker ti niso povzročili preprirov. Sam sem bil priča tamošnjih dogodkov. Bilo je v nedeljo jutro, 1. marca 1562., ko smo na poti v Pariz dospeli v Vassy, v pokrajini Champagne-ski, v mestece, ki spada k udovščini naše strine, kraljice Marije Stuart. Moj oče je hotel biti pri maši. Župnik in sodnik tega mesta sta se bitko pritoževala radi neprestanega motenja božje službe od strani Hugenotov. Ti so imeli namreč prav tik cerkve velik skedenj, kjer so prepevali svoje psalme.

Sodnik je pripovedoval mojemu očetu tudi, kako so pred nekoliko dnevi Hugenoti žalili in sramotili na jako surov način škofa Chalonskega, ki je potoval skozi to mesto. Šli smo torej v cerkev, moj oče, jaz in precej naših vazalov. Bili smo še precej oddaljeni od cerkve, ko smo slišali rjojenje Hugenotov. Na mene, dvanajstletnega dečka, je to vpitje Hugenotov vplivalo jako zo-

prno in mrzko, ker se mi je zdelo, da delajo vrišč namenoma, da bi motili katoliško božjo službo. Pred cerkvenimi vratmi je moj oče obstal. "To je pa vendar preveč!" je rekel nevoljno. Potem je pa ukazal dvema oprodoma, da sta šla k skednju in prosila Hugenate v njegovem imenu, da naj bi s svojim vpitjem ne motili maše. Oproda sta šla k skednju, mi pa v cerkev. Komaj smo posedli po klopeh, čakajoč na duhovna, ko se je pričelo prav peklensko vpitje v skednju. Natanko smo slišali, kako so se iz nas norčevali. Slišali smo sramotilne besede zoper mašo, slišali smo jih zoper mojega očeta. Kmalu pa sta se vrnila oprode z raztrgano obleko in krvaveča na glavah. Protestantje so jih topli in bili. Razjarjen vsled takega počenjanja je šel moj oče s svojim spremstvom k skednju, da bi Hugenate pograjal radi njihovega ravnanja. Komaj so pa ti zagledali toli sovražnega vojvoda Lotarinškega, glavno oporo katoličanov, slavnega junaka, ki je osvobodil Francijo Angležev, hinavskih zavznikov zahrbtnih Hugenotov, — ko so pričeli rjoveti kot zverine. Preklinjali so in pričeli pobirati kamenje. Kakor toča so padali na nas! En kamen je zadel mojega očeta v obraz. Ko so videli vitezi kri na obrazu svojega gospoda, popadla jih je nepopisna jeza. Zgrabili so za meče, naskočili skedenj in pobili šestdeset Hugenotov na tla; okoli dvesto pa je bilo ranjenih. To je resnica glede klanja v Vassy." —

Admiral je zmigal z ramami.

"Obramba, zagovor očeta časti sina," dejal je kratko.

"In preišljeno potvarjanje resnice onečšača vsakogar," pristavil je Balafre. "Razun tega vam bo gotovo znano, admiral, da je moj oče umirajoč, umirajoč vsled rane, ki mu jo je zadal plačan zahrbtn morilec, — ko je gledal smrti v obraz in imel stopiti pred sodnji stol božji, svečano izjavil, da njega ne zadene nikaka krivda na klanju pri Vassy."

Coligny se je izognil pogledu vojvode in je molčal.

Kraljica je hitro porabila priliko

in prekinila razgovor o predmetu, ki bi bil lahko imel polno težkih posledic.

"Da ugodimo želji vašega umirajočega očeta, za to smo tu," je rekla. "Nam je priporočil mir, vam pa brzdanje, krotitev in zaničevanje sveta, in sicer z besedami, kakoršne je mogel spregovoriti le umirajoči junak. In vi, ki ste vreden sin svojega očeta, premagali ste mnoge vnanje in notranje težkoče, da podaste političnemu sovražniku roko v spravo. To ste storili, spominjajoč se poslednje volje vašega očeta, da bi rešili domovino s tem, da končamo meščansko vojno. Jaz upam, da navdaja kneza Chatillon-skega isto domoljubje in da nas bo podpiral v našem stremljenju, da dosežemo mir."

"Jaz moram ponoviti še enkrat, gospa, da nimam nikakih pooblastil za kaka poganjanja," odvrnil je admiral.

Kraljica ga je ostro pogledala. Spoznala je njegovo trdovratnost, s katero hoče izvesti upor, da ne bo prenehal s pričetimi pripravami.

Ta trma upornega kronskega vazala jo je razkačila. Dosedaj mila, prizanesljiva ženska, pokazala se je v svojem dostojanstvu užaljeno kraljico.

"Chatillon, — Chatillon!" rekla je grozeče. "Nikakih pooblastil nimate za pogajanja? Imate li pooblastilo, da sklepate s smrtnimi sovražniki Francije nove zveze, — kakor ste storili nedavno? Imate li pooblastilo, da se pogajate z nemškimi knezi, da priključete zopet njihove roparske, najemniške tolpe v deželo, — kakor ste storili nedavno? Vidite, da nam je znano vse!"

"Za omenjene zveze ni potreba nikakih posebnih pooblastil, ker so posledica neznosnega položaja Hugenotov," dejal je Coligny. "Kralj Francije kliče v deželo Švicarje proti svojim podanikom, — mi kličemo Nemce in Angleže proti našim zatiralcem."

Nemo je kraljica sedela ob pojavu te napihnjene trmoglavosti.

"Meni se pa zdi," rekel je Balafre, "da je vendar le nek razloček med francoskim kraljem in admiralom

Coligny-jem. Vladajoči knezi imajo pravico, da zbirajo vojake, če treba i proti upornim podanikom. Če pa nabirajo podanike tuje čete proti svojemu zakonitemu vladarju, potem je to upor in izdajstvo."

"Deloma je pa kralj sam zakrivil težko zmotò svojega vazala Coligny-ja," rekla je Katarina. "Kralj postopa in ravna z admiralom kakor s kakim vladajočim knezom in prijateljem, pusti se pogostoma zastopati po admiralu, kateremu izroča najbolj važna mesta v svoji državi."

"Niti namestovanja Njegovega Veličanstva, niti takega odlikovanja nisem iskal," odvrnil je Coligny. "Kar se pa tiče izročitve mest, je bila to posledica in potreba vsled protestantovskih zmag."

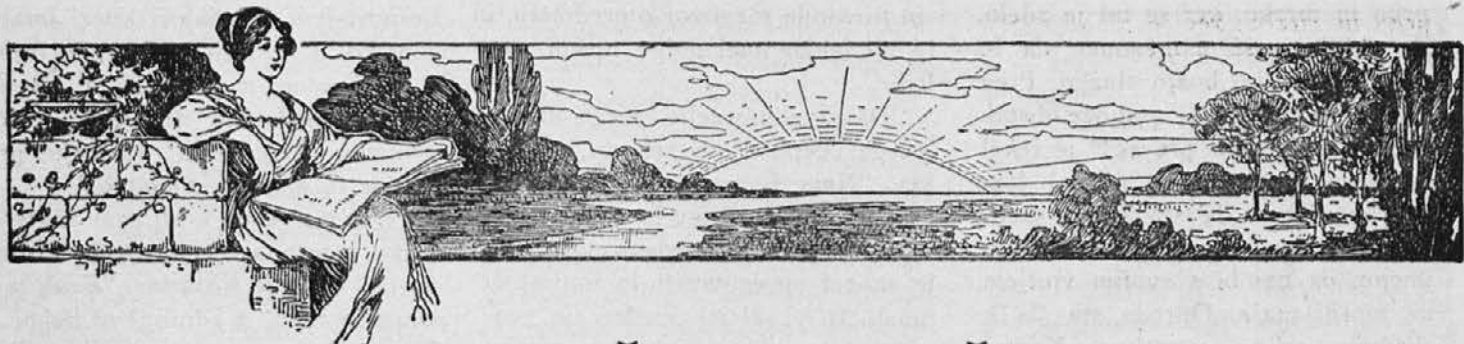
"In sedaj vas prosi kraljica, da ne boste več mislili na zmage nad kraljem, marveč da pomislite na stisko vaše nesrečne domovine," rekla je Katarina. "Duša, gonilna moč, vodilni duh, glava Hugenotov ste vi. Odtegniti se vi temu nesrečnemu gibanju, pa bo meščanske vojne naenkrat konec."

"Moža, ki ima količkaj časti, loči edino le smrt od sobojevnikov," dejal je admiral.

"Noben mož pa, ki ima količkaj časti, ne bo skušal z uporom izsiliti, kar lahko doseže z mirom in brez prelivanja krvi," dodjala je Katarina.

"Na mirovne pogodbe se ni mogoče zanašati, gospa! Preteklost dokazuje, da se ni držala obljuba dana Hugenotom. Nimamo nikakih želja, da bi morali doživljati nova presenečenja in nova kršenja pogodeb."

"Vlača ni nikoli kršila mirovnih pogodeb, tudi ni nikdar preklela dovoljenih verskih svoboščin. To je dejstvo, katero morate priznati, ali pa dokažite nasprotno! Ne pridite pa zopet z lažnjivimi očitaji, s katerimi hočete olepšati vaše izdajstvo. Pravim še enkrat: — Vlada ni mogla drugače ravnati, kakor je ravnala. Zlovoljen fanatizem Hugenotov ne bo nikoli prenehal, da ne bi večine francoskega ljudstva ne raztogotil in ogorčil s svojimi sramotnimi in strahovitimi izgredi.

GLASNIK ŽENSKIH DRUŠTEV.

—K.—

ŽENE, MATERE — NA NOGE!

“Žena podpira tri vogale pri hiši,” trdi naš slovenski pregovor.

Ako je ta pregovor resničen v ožji družini, je resničen tudi v širši družini, v župniji. Tudi tukaj bi lahko trdili: Žensko, materinsko društvo, podpira tri vogale v župniji. Namreč, kar se tiče krščanskega življenja. Kar pogledajte, kako se giblje žensko, materinsko društvo, kako narašča ali nazaduje, kako deluje društveno, kako so obiskana skupna sv. obhajila, skupne pobožnosti, pa boste po tem glede vsega tega popolnoma lahko sklepali na vso župnijo. Kjer žensko, materinsko cerkveno društvo procvita, krepko stoji tudi krščansko življenje v župniji.

In to je naravno! Saj je milina materinega ženskega srca navadno vez, ki veže družino z Bogom in Boga z družino. Naj to srce zgubi to svojo milino, naj propade, — ali ne bo propadla tudi družina in z družinami bo propadla župnija? Ali nam vsakdanja skušnjava ne potrjuje te resnice?

Zato, o da bi vsi duhovni pastirji spoznali važnost in potrebo društva kršč. žena in mater za župnijo, je vskliknil veliki ameriški kapucinski misijonar P. Avguštin, ki je sam nad 200 takih društev ustanovil po raznih župnijah.

Drage žene in matere, društvenice društva Krščanskih žena in mater! Ob novem letu smo. Ta mesec je bila že, ali še le bo tudi v vašem društvu zopet društvena seja, zopet skupno sv. obhajilo, kot nov začetek letošnjega društvenega delovanja. Svojo blagajno ste stresle v cerkveno, da je ostala s 1. januar-

jem popolnoma prazna, — vsaj društvena pravila Vam tako predpisujejo. — To je lep opomin, da treba z novim letom začeti novo društveno življenje.

Po naših slovenskih naselbinah je bilo tekom zadnjih let ustanovljenih več podružnic tega lepega društva. V veliki večini so ta društva krepko začela svoje delovanje, ter prva leta pokazala izvanredno živahnost in delavnost, da so bila v čast svoji naselbini in celi slov. Ameriki. Druga so že takoj ob začetku pokazala neko mlačnost, zato ni čuda, da so polagoma zaspala.

Ob novem letu je prav, če se najprej k tem zaspankam obrnemo in jim zakličemo: Matere, ali ste to obljubile takrat, ko ste stopile v to društvo? Je bil vaš namen društvo samo ustanoviti, potem je pa pustiti, da zaspi. To ni ne vam, ne društvu, ne naselbini v čast. Vzoramite se! Na noge, na delo! Naj tudi vaša naselbina pokaže, da ima zavedno ženstvo, ki hoče združeno delovati v svoji vzvišeni nalogi materinskih dolžnosti.

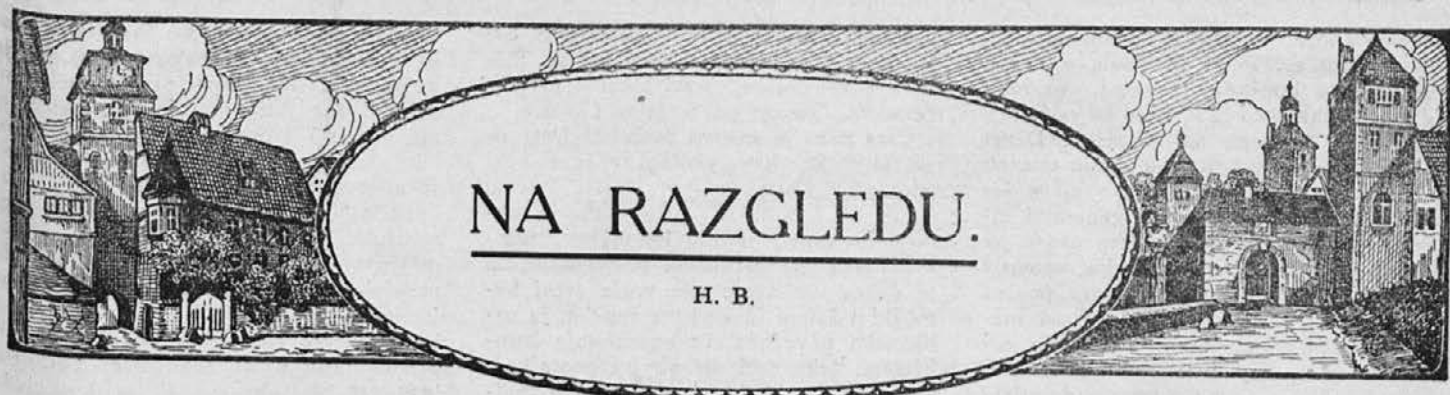
Društvom, ki so prva leta krepko delovala, danes pa njih živahnost in čilost pojenjuje, kličemo ob novem letu: Žene, matere, društvena pomlad je tu, čas dela, s pomlajenimi močmi, iz zapečkov tedaj! Naj bo prihodnja seja dobro obiskana, vse pridite in tam na dan z lepimi predlogi, kako bi se društvo poživilo, pokrepilo, kako bi znova prevzelo svojo vzvišeno nalogo, da bo podpiralo tri vogale župnije. Kate- ra čuti v sebi navdušenje, da bi rada bila gorečnica za dobro stvar in

za skupni ženski napredek, če ne more storiti drugega, naj v kakem dopisu poskuša znova zanetiti ogenj navdušenja v društvu. Matere in žene, nobena ni rada stara, zato tudi ne smete dopustiti, da bi vaše društvo, v katerem ste kakor ena, za ostarelostjo leglo v grob.

Društvom pa, ki krepko napredujejo, ki imajo za seboj delavno leto, ko so mesec za mesecem pridno obiskovale angeljsko mizo ob skupnem sv. obhajilu, pridno delovale za napredek društva, za napredek župnije, častitamo prav iz srca. Ni namreč vsakemu dano razumeti potreb časa. Le prepogosto se zgodi, da jih tudi naše ženstvo ne razume. Ve jih! Čast vam, naše prvoborilke! Se bo mar v tem novem letu vaša gorečnost ohladila? Se bo vaša delavnost utrudila? Nikdar, kaj ne! Naprej! Naprej! Če ste lani veliko dosegle, letos boste še več. Veliko dela je za vami, še več pred vami! Čem večjo delavnost kako cerkveno društvo razvija, več dela se mu kazuje od leta do leta. Zato le krepko dalje!

Predvsem pa pozivljamo vsa društva, da se lotijo takoj v začetku leta agitacije za pristop žena in mater v društvo. Nobene dobre matere ali žene ne sme biti v župniji, ki bi ne bila članica tega društva. Sveti postni čas bo kmalu tukaj. Lepa prilika za to delo. Matere, pri prihodnjem četrtnem shodu mora veliko novih članic pristopiti k društvu.

Žene in matere, naj bo naš glavni sklep ob novem letu: Samo spatine! Časi so preresni!

NA RAZGLEDU.

H. B.

RIMSKE NOVICE.

Očetovo pismo.

Po nastopu novega papeža vsi udani otroci sv. cerkve težko čakajo njegovega prvega pisma, ki navadno pomeni njegov program. Za minule praznike nas je res razveselil z njim. Krasno pismo je to, pravi reformni program skrahirane človeške družbe in uničevavna obsodba njenih diplomatskih padarjev, ki se že peto leto ciganijo od konference do konference, a po vsaki je svet večji kaos, večja godlja. Sv. Oče najprej odkriva rane, na katerih krvavi povojna človeška družba, potem pa kaže na zdravilni obliž (flašter), ki edini je v stanu zaceliti te zijajoče in gniloče rane.

Rane povojne človeške družbe.

1. **Razredni boji**, ki jih vodi proletarijat od spodaj z nenasitnimi kapitalisti od zgoraj. Ti delijo vse moderno človeštvo v dve veliki armadi, katerih ena ima kapital in hoče z njim zaslužiti svet, druga pa od srda stisnjeno pest in morda še bombo in bodalo, da z njimi sterc suženjske okove. Neizprosni boj teh ogromnih armad za prvenstvo, absorbi- ra, požira vse sile. To je bratomorni boj, v katerem krvavite obe skupini in še tisti, ki ob strani stoje zraven.

2. **Pretrirani nacionalizem.** Narodno čustvovanje, narodno navdušenje, je nekaj lepega, vzvišenega, ki človeka spodbada k velikim dejanjem, če se udeležuje v pravih mejah, mejah krščanske pravičnosti in ljubezni, ki mora vse objemati kot brate in sestre, ker smo vsi Očeta enega sinovi in hčere. Ako se pa pa za te meje ne zmeni, napravlja prav tako opstošenje, kakor ukročene naravne sile, ako se izmuznejo izpod kroteče človeške roke.

3. **Splošna moralna propadlost**, ki se je globoko zajedla celo v družine, celice, korenine človeške družbe. Slabo družinsko življenje pomeni slab pomladek za človeško družbo, le lep družinski življenje ji daje dober naraščaj. Povojno družinsko življenje je razorano, okuženo od vojne nemoralnosti, zato je človeška družba danes na robu propada. Velik del krivde, da je tako, nosijo ženske. Moderno žentstvo, ne izvzemši o-možene, misli, ali se vsaj obnaša tako, kakor da bi bila ženska samo zato na svetu, da moške lovi na svoje satansko

zamišljene in namazane limanice. "Objokujemo," pravi papež, "da žene in dekleta teptajo najzvestejšo varhinjo časti in splošne pravnote — skromnost..." — To so po mnenju vrhovnega zdravnika rane povojne človeške družbe.

Kdo jih je zadal?

Sv. oče pravi:

Ateizem, brezboštvo. Moderni svet je zavrgel Boga, zato je zgubil ravnotežje in strmoglavil v globino propada. Bog je vir vsega prava, vse pravice, vse postave, vse ljubezni. Ker je moderni človek zavrgel njega, ne pozna nobenega prava, nobene pravice, nobene postave, najmanj pa ljubezni. Odtod revolucija vsepovsod, po družinah in državah; odtod vpori in štrajki na vseh koncih in krajih; odtod mrzek boj brata z bratom, narod zoper narod, države zoper državo, boj do uničenja.

Odkod pomoč?

Poglavar sv. cerkve odgovorja:

Samo Knez miru, Jezus Kristus, more človeštvu zopet vrniti mir. On ki je učil, da smo vsi otroci enega Očeta, vsi ene družina, vsi bratje mej seboj. Ta evangelij miru je on zapustil svoji Cerkvi, da ga ponese mej narode. Ko bodo narodi zaprli ušesa raznim zaspeljivim sirenam, ki so jih pod krinko svobode speljale v najstrašnejšo sužnost, ko bodo znova odprli ušesa nauku njega, ki je naš pravi resnični osvoboditelj, padli predenj in zaklicali: Kristus je naš kralj, bodo zopet zagledali mavrico miru in sprave. Iz tega sledi, da more samo Cerkev, ki ni drugega kot skrivnostno dalje živeči Kristus, svetu zopet prinesiti mir. Dokler voditelji narodov tega ne spoznajo in priznajo, toliko časa lahko govorijo mir, mir, et non erit pax, miru ne bo.

Da bi pa mirovni klic povojnega namestnika Kristusovega Pija XI. ne bil glas vpijočega v puščavi, kakor je bil klic mejvojnega papeža Benedikta XV. namerava za leto 1925. sklicati vesoljni cerkveni zbor v Rim, da bo skupno z vsemi škofi sveta še mogočnejše zaklical v svet: Nazaj h Kristusu, edinemu kralju miru in sprave! Upajmo, da bodo do tistega časa tudi prevarani narodi spoznali, da so sedanji njih voditelji, ki se vlačijo od konference do konference, v resnici zvoditelji, ki jim bodo še to malo napravili, kar jim je vojska pustila. V globini propada bodo morda vendar

zakoprneli po pravem Mesiju — Odršeniku in se ga kot zgubljeni, britko skušani sinovi, znova oklenili. Bog daj!

Pij X. hodi nazaj. Nekaterim se bo morda ta novica malo babjeverna zdelala. Bodi! Tudi jaz jo le z rezervo priobčujem, ne da bi dvomil o tem, ali more kaka duša nazaj priti ali ne. To je nedvomno! Le pri posameznih takih slučajih je treba biti prav tako previden, kakor pri čudežih. Je li res, da hodi Pij X. nazaj ali ne, ne bom trdil, ker ga nisem sam videl. A vir, iz katerega to zajemam, ni babjeveren. Jezuit Ludvik Bonvin to poroča. Jezuiti pa niso ravno na glasu kot babjeverci. Poleg tega pa ne gre za kako nočno prikazen enemu samemu, ampak za dnevno in večim. Neki nemški duhovnik, ki je bil mej tistimi, ki so bili priča njegovega prikazanja, je trierskemu pomožnemu škofu slučaj natančno opisal. Zgodil se je pa takole: Deset nemških in nemško avstrijskih duhovnikov je v predsobi čakalo na avdijenco pri sedanjem papežu. Naenkrat se odpro neka stranska vrata in v sobo stopi pred več kot osmimi leti umrl papež Pij X. Takoj so ga spoznali in osupnili. On se pa k njim obrne in jim reče, da bodo sedanje žalostne razmere še dve leti trajale. Nato zgine. Duhovniki od presenečenja in strahu še niso prišli do besede, ko se odpro vrata v avdijenco k Piju XI. Ko je papež videl, da so nekam zbegani in bleđi, jih je vprašal po vzroku, nakar mu je eden izmed njih vso stvar pojasnil. Nato je papež dostavil: A tako, je bil zopet tukaj. Znamenje da to ni bilo prvič.

Novi kardinali. V jesenskem konzistoriju je sv. oče imenoval osem novih kardinalov, deloma pri svoji kuriji, deloma takozvanih kardinalov krone, to je nadškofov in škofov odličnih škofijskih sedežev po svetu, ki so jih svoji čas predlagale razne kronane glave za to odlično cerkveno čast. Izmed novomenovanih najvišjih knezov sv. cerkve je učenjakom najbolj znan nemški jezuit P. Ehrle, dolgoletni vatikanski knjižničar in učenjaški sodelavec sedanjega papeža. Nam Amerikancem je pa najbolj znan dosedanji naš apostoljski delegat Msg. John Bonzano. Njega so malo nenavadna pota vodila do te visoke časti. Ne on sam, ne kak drugi prvotno ni mislil, da bo kedaj prištet kardinal-

skemu zboru. Študiral je na misijonskem seminariju sv. Petra in Pavla v Rimu, si ondi po končanih študijah pridobil dvojno doktorsko čast, nato pa odrinil v paganske misijone na Kitajsko. Devet let je tam deloval, na kar ga je telesno oslabiljenje prisililo, da se je vrnil v domovino. Nekaj časa je bil generalni vikarij škofije Vigevano, potem ga je pa Pij X. poklical za ravnatelja kolegija Propagande, dokler ni bil l. 1912. poslan za delegata v Združene države, na mesto kardinala Falconio. Kot tak je vedel, da ga v doglednem času čaka rdeč klobuk, ki mu je bil zdaj po desetletnem plodonosnem delovanju v Ameriki podeljen.

Mussolini in Vatikan. Zaenkrat Mussolini Vatikanu še ni pokazal rogov. Nasprotno, celo dobriča se mu. V nekem programatičnem govoru, v katerem se je dotaknil tudi takozvanega "rimskega vprašanja," je pozval vlado, da naj se takrat, ko bo prišlo to vprašanje na vrsto, zaveda, da je Rim središče in žarišče katoličanstva in ima v njem svojo moč in veličino. Parkrat je časopisje tudi poročalo o njegovih poskusih pospešiti rešitev tega mučnega vprašanja. Da bi pokazal svojo lojalnost nasproti Vatikanu, hoče, da mu Vatikan imenuje več odličnih škofov, ki bi jih poklical v gospodarsko zbornico, kar je bilo prej nekaj nezaslišane. Dozdaj sta menda dva imenovana: Kardinal Maffi iz Pize, velik učenjak in Msg. Endrici, škof tridentski. Ta menda zato, ker je iz novega ozemlja in ga je imela mej vojsko avstrijska vlada v nekem samostanu interniranega. Vatikan je zelo previden nasproti Mussoliniju, o katerem pravijo, da je judovskega pokoljenja. Pač slutiti, da mož še ni pokazal vseh kart. Je čisto mogoče, da on Vatikanu le v to potrebuje in ga snubi, da bi se bolj trdno vsedel na vladarski stol. Kralja ima itak že zdaj samo za parado.

AMERIŠKE NOVICE.

Osebnosti. Novi apostolski delegat za Severno Ameriko nadškof Msg. Fumasoni Biondi, dosedaj generalni tajnik neke rimske kongrakcije, bo te dni v Washingtonu nastopil svoje mesto. — Dosedanji asistent pri sv. Vidu v Clevelandu Rev. J. Miklavčič je dobil slovensko župnijo sv. Jožefa v Leadville, Colo. To je najvišja slovenska župnija v Ameriki, še višja, kakor so sv. Trije kralji, kjer je v starem kraju nazadnje pasel svoje planinske ovčice. — Dva nova duhovnika sta došla iz starega kraja: oba iz lavantinske škofije. To sta: Rev. Slaje, ki je nastavljen za asistenta v Collinwoodu (Cleveland) in Rev. Kozar, ki bo za duhovnega pomočnika pri Rev. Mažirju v Springfieldu, Ill. Obema prav pdisrčni: Dobrodošla! — S Lea Poženel, provincialna komisarka naših šolskih sester, obenem lokalna prednica v So. Chicago, ter S. Sabina iz Kansas City, Kans., se mudite v redovnih zadevah v stari domovini. S. Leo na-

domesča v službi prov. komisarke S. Sebasijana Neuwirth, prednica pri sv. Štefanu v Chicagi, v službi lokalne prednice v So. Chicagi pa S. Irma Cvetko.

Česa nam je krvavo potreba? Detroit-ski škof Rt. Rev. Gallagher je v neki adresi na člane društva Najsv. Imena, dejal, da katoliških prosvetnih in obrambnih uradov širom katoliške Amerike. Vzrok protikatoliške propagande, ki je danes vse svoje sile vrgla proti katoliškim šolam in ne brez uspeha, je velikanska nevednost in nepoznanje katolicizma, tako od strani nasprotnikov, kakor žalibog tudi od strani naših ljudskih mas. To daje nasprotnikom povod, da nas napadajo in quod ignorant blasphemant, kar ne poznajo preklinjajo; naši se jim pa iz istega vzroka ne postavijo v bran, z ono odločnostjo in navdušenostjo, kakor bi se morali. Naše javno mnenje, o katolicizmu, pravi škof nadalje, je še danes zastrupljeno od bacilov, ki so jih pred petdesetimi leti raztrosili v javnost razni odpadli duhovniki in redovnice. Če hočemo te bacile, ki jih moderni apostoli oblasti teme pridno razmnožujejo, paralizirati, uničiti, potrebujemo katoliške prosvete in obrambe. Pijonirji katoliške misli, člani dr. Najsv. Imena, naj bi po vseh škofijah to apostoljsko delo prevzeli, s tem, da bi ustanovili prosvetne in obrambne urade, katerih naloga bi bila skrbno paziti na gibanje sovražnih sil, in njih krstovsko delo sproti uničevati! — Krasna misel, s katero smo se mi, kar naše slovenske razmere tiče, že dalje časa bavili. Žal, da naš Holy Name nima zadosti za to sposobnih laičkih moči. Zato smo v "Edinosti" napravili posebno rubriko pod naslovom: Na straži. Nekatero naše sove, ki pri belem dnevu nič ne vidijo, so začele žalostno lamentirati, češ da uganjamo napadalno politiko. Je pač hudo, če je človek slep, za tistega, ki je enkrat videl še hujše. Najhujše bo pa takrat, ko bo zopet spregledal, a bo prepozno.

Holy Name bo romal v Rim. Načelstvo društev Najsv. Imena je započelo akcijo, za prireditev romanja v Rim in Lurd. Romanje se bo vršilo v zgodnjem poletju in sicer v treh odsekih po osemdeset oseb. Vsak odsek si bo vzel dva meseca časa, da obiše pred vsem večno mesto in se pokloni sv. očetu, potem pa pohiti še v druge znamenite kraje Italije in Francije: Neapel, Pompej, Florenco, Milan, Benetke, Genuo, Nico, Pariz in zlasti v Lurd. Tudi h krasnim alpskim jezerom se mislijo povspeti, da se navzijejo svežega planinskega zraka po katerem zaprašena ameriška pljuča tako drhte. Če ima tudi kateri naših toliko pod palcem, naj ne zamudi lepe prilike.

Premišlejavni redovi — paraziti? Tako bi naravnost in najkrajše izrazil mnenje, ki je ima illinojsko vrhovno sodišče o te vrste redovih. To se jasno vidi iz sledečega slučaja, ki je bil temu sodišču predložen v rešitev: Klarise, re-

dovnice drugega reda sv. Franciška, imajo v Rockportu, Ill. neko posest. Ker je lastnina verskih družb prosta davka, so se tudi one sklicevale na to pravico. Imenovano vrhovno sodišče, je pa odločilo, da lastnini takih redovnic, ki so za javnost mrtve, nimajo šol, nimajo dobredelnih zavodov, samo molijo in premišljuje, ne pristojta ta ugodnost. Gospodje, ki so to "pogrunjali," menda pač verujejo v neko nevidno vlado, ki se imenuje "Klanstvo," ne pa v nevidno božjo vlado, na katero ima molitev in premišljevanje ene redovnice pogostokrat več blagodejnega vpliva, kot vlada enega ali še več državnih guvernerjev. Ta odlok priča, kako globoko se je materializem zajedel v naše državne upravitelje.

JUGOSLOVANSKE NOVICE.

Kako je doma? — Iz pisem, ki smo jih za praznike prejeli iz stare domovine odmeva onemogla žalost in obup. Eden najodličnejših sinov našega naroda, ki ima več prave ljubezni do domovine kot sto Pribičevičev in Pašičev nam piše: Sploh pa nas le premnoge stvari zelo žalostne. Drugi pravi: V grozovitem položaju smo, preti nam verska in gospodarska katastrofa, — reši nas kdor nas more! Zvezda danica, ki je že oznanjala lepši dan se je skrila. Centralizem, ki mu je z napovedjo Hrvatov v Belgrad, že bila zadnja ura, se je zopet zravnal; ali radi srbske ali radi hrvatske slepote ne vemo. Pašič zopet pašuje, ljudstvo pa vedno bolj zdihuje. Vlada dobro ve, slepa bi morala biti ko bi ne vedela, da katoliški del s tako domovino ne more biti zadovoljen. A mesto da bi skušala katoličane zadovoljiti, jih hoče s silo ukrotiti. Njih voditelji, škofje in duhovniki, morajo stradati. Za pravoslavne škofo so predlagali 100 — 150 dinarjev dnevne doklade, na katoliške, kedo misli. Duhovnikom že pol leta dolgujejo tiste beraške doklade, ker zanje ni par. Mejtem pa Sokolom vale milijone. Za bogoslovna semenišča v Bosni, Dalmaciji, Sloveniji ni nobenega "ficka" v proračunu. Katoliških dobredelnih naprav, zavodov in osebja, vlada sploh ne prizna za take. V Skoplju je usmiljenkam zaprla bolnišnico. Iz Kočevja, kjer so po materinsko oskrbovale vojne slepce, jih je indirektno vrgla, ker jih je hotela imeti za dekline civilnih oskrbnikov, češ, da one niso zmožne. Ker pa taki gospodje od čela do nosu vse pozabijo, so na novo nastavljeno civilno strežniško osobje k njim, ki prej niso bile zmožne, poslali v šolo. Usmiljenim bratom v Kandiji pri Novem mestu hočejo vzeti bolnišnico. Takega in podobnega bi lahko našli še cele litanije za umirajoče. Če bo šlo to tako dalje, bo nastal mej brati večji in globlji prepad, kakor je bil mej nami in našimi bivšimi gospodarji, ki so imeli za nas bič, a vsaj škorpionov ne.

Vprašanja in odgovori.

1. **Vprašanje:** Ali smejo delavske družine, kadar so oproščene zdržka, dvakrat na dan meso jesti?

Odgovor: Ne, samo enkrat, ali opoldan ali zvečer.

2. **Vprašanje:** Ali sme tisti, ki je oproščen zdržka pri istem obedu jesti meso in ribe?

3. **Odgovor:** Sme. Tako pravi novo cerkveno pravo. Stara prepoved je odpravljena.

4. **Vprašanje:** Ali se sme dneve zdržka jesti juha?

Odgovor: Ne, ker ni prepovedano samo meso, ampak vse kar je iz mesa, tedaj tudi juha. Le zabela s katerikoli maščobo je dovoljena.

5. **Vprašanje:** Kaj pa če se gospodinja zmoti in meso skuha, ko je že vse pripravljeno se šele spomni, da je post, sme li družina v tem slučaju meso jesti?

Odgovor: Sme. Seve, če je gospodinja zanikerna in lahkomišljena, ki nikoli ne pozabi da je v soboto plačilni dan, da je v petek post pa rada, ona ni brez greha.

6. **Vprašanje:** Kaj je misliti o materi, ki prepovedane dni daje svojim otrokom meso?

Odgovor: Da je slaba mati. Otrok mora pač jesti, kar mu mati da, ker nima drugega. Ona ima pa dva greha, enega, ker je prelomila postno postavo, drugega pa, ker je bližnjega, v tem slučaju celo lastnega otroka, zapeljala.

7. **Vprašanje:** Jeli res zapoved zdržka za delavca, ki težko dela, nekaj krutega, ki ne kaže, da bi mu bila cerkev mati?

Odgovor: To odločno ni res. Ako kdo postnih jedi radi slabosti želodca ne more prenašati, ga vedno rada oprosti posta oz. zdržka. Če je zdrav, mu pa en dan zdržka v tednu prav nič ne škodi, ampak samo misli, da mu. Nasprotno še koristno je imeti malo spremembe, zlasti za take, ki so šele popolnoma razviti postati mesojedi. Nekateri zdravniki so mnenja, da organizem, ki prej ni bil vajen mesa, pozneje ga

ima pa preveč, se tega prav tako ne more nikoli popolnoma privaditi, kakor star človek jezika ne. Marsikatera bolezen naših odraslih naseljencev, ki so imeli doma le za večje praznike meso, tu se pa dan za dnem še po večkrat pasejo z njim, ima v tem svoj izvor.

8. **Vprašanje:** Kaj če je kdo po boleznih ali na katerikoli način zadržan, da ni mogel opraviti velikonočne dolžnosti, ali sme odložiti za drugo veliko noč?

Odgovor: Nikakor, ampak je dolžan iti k sv. spovedi po velikonočnem času, kakor hitro mu je mogoče. Ako ne, ima dva greha, prvič, ker ni bil pri velikonočni spovedi, če mu je bila potrebna, drugič pa, ker ni prejel velikonočnega sv. obhajila.

9. **Vprašanje:** Ali je tisti, ki je nevedno opravil svojo velikonočno dolžnost, to spolnil?

Odgovor: Ne, ker je predpisano, da mora to vredno opraviti. Zato je dolžan še enkrat opraviti.

10. **Vprašanje:** Za slučaj, ko bi bil kdo zjutraj pri sv. obhajilu, popoldne bi pa nevarno zbolel, da ga je treba prevideti, ali sme biti še enkrat obhajan?

Odgovor: Ne samo sme, ampak če je le mogoče naj to stori. Tako pravi novi cerkveni zakonik.

11. **Vprašanje:** Kaj pa če bolnik ne more zavžiti cele ali suhe sv. hostije?

Odgovor: Potem se mu da ali cela ali košček na vodi, ali na kaki drugi primerni tekočini.

12. **Vprašanje:** Kaj če otrok, ki še ni bil pri sv. obhajilu na smrt zbolil?

Odgovor: Ako je že pri pameti, je po božji zapovedi dolžan prejeti sv. obhajilo. V tem slučaju se ga v naglici toliko pouči, da ve, da to ni navadni, ampak božji kruh, pa se ga obhaja.

13. **Vprašanje:** Zakaj se pri deljenju sv. poslednjega olja zadnje čase tudi pri moških opušča maziljenje ledij?

Odgovor: Zato, ker najnovejši cerkveni zakonik to pravi. Po novih predpisih se tudi maziljenje nog lahko opusti, ako je za to kak pameten vzrok. Če bi kdo obut padel v nezavest, ga ni treba sezuvati, če je tudi dosti časa.

14. **Vprašanje:** Ali je dovoljeno se pismeno spovedati in pismeno dobiti sv. odvezo?

14. **Odgovor:** Ni dovoljeno, ker je to sv. cerkev odločno obsodila.

14. **Vprašanje:** Ali je dovoljeno se pismeno izpovedati pa osebno prejeti sv. odvezo čez pismeno izpovedane grehe?

Odgovor: To bi bilo dovoljeno, če bi bil za to sorazmeren vzrok. Recimo, da je kdo mutast, ali gluh kot zemlja, pa tudi v slučaju, ko bi iz kakke bolestne sramežljivosti ne imel poguma se tega ali onega greha ustno izpovedati.

15. **Vprašanje:** Ali se sme kdo po telefonu spovedati in po telefonu prejeti sv. odvezo?

Odgovor: Splošno to gotovo ni dovoljeno, ker ni gotovo, da bi bilo veljavno. Pač pa bi se v skrajni sili, ko bi ne bilo drugega sredstva, lahko poskusilo.

16. **Vprašanje:** Ali je mogoče odvezati človeka, ki mu n. pr. v goreči hiši ali sredi reke preti smrt, ker se ne more rešiti?

Odgovor: Da, če duhovnik ni v preveliki razdalji od njega. Seveda je dotični dolžan se pozneje svojih grehov spovedati. Dobrota zanj je v toliko, ker mu v tem slučaju zadostuje nepopolno kesanje, ki je vsekako lažje kot popolno.

17. **Vprašanje:** Ali sme iti tisti, ki je količkaj zavžil, ali jedi ali pijače tisto jutro k sv. obhajilu?

Odgovor: Ne sme, če je tudi prej sv. spoved opravil. Kaj zavžiti pred sv. obhajilom itak ni nikak greh, zato takemu spovednik ne more nič pomagati.

18. **Vprašanje:** Ali se sme takoj po sv. obhajilu kaj jesti ali piti?

Odgovor: Sme se, a spodobi se ne. Moralisti pravijo, naj bi se vsak približno četrto ure zdržal, ako nima primerne vzroka prej kaj zavžiti. V prejšnjih časih so bili v tem oziru veliko bolj strogi.

19. **Vprašanje:** Ali morajo tudi tisti bolniki tešče prejemati sv. obhajilo, ki je tu in tam iz pobožnosti, ne kot sv. popotnico zažele?

Odgovor: Ako so že en mesec bolni in ni upanja, da bi skoraj toliko okrevali, da bi mogli iti v cerkev k sv. obhajilu, se jih sme dvakrat na mesec netešče obhajati. Ako je v njih hiši Najsvetejše, kakor po samostanih, celo dvakrat na teden. Se ve, da le, ako jim je težko tešče čakati.

20. **Vprašanje:** Zakaj pogosto sv. obhajilo nima tistih vspehov, ki se mu navadno pripisujejo?

Odgovor na to vprašanje pričakujem od Vas, ki boste to brali.

—o—

NOVE PESMI — M. Elizabete.

Ta naša bogonarjena pesnica nam je zopet podala krasen šopek najlepših cvetlic, ki jih je natrgala v svoji celici. Saj drugje takih danes itak ni dobiti, kakor v zatišju samostanskih celic. Ko bi jim tudi ne dala nobenega naslova, bi vsak lahko spoznal, da more kaj tacega zrasti in vscveteti samo na gredici samostanskega vrta in celice, ki ju namaka Jagnjetova Kri. Vse so z njegovo Krvjo orošene, vse so z njegovo ljubeznijo prepojene, tudi tiste, ki so namenjene Mariji. Ko jih berem, mi stopa pred oči ljubka podoba evharističnih procesij, ko belečena dekletca kot angeljčki stopajo pred evharističnim Kraljem in mu trosijo cvetlice na pot, govoreč: Hvaljeno in češčeno naj vedno bo presv. Rešnje Telo! Da, v vlogi teh angeljkov je M. Elizabeta zopet stopila pred nas, s polno košarico najlepšega cvetja. Ob tabernakelj-

nu ga je natrgala, saj dišiti po kadilu vse in sveti v zlatu se. Pred naše miru in ljubezni žejne duše ga trosi, da bi nam pokazala pot k praviru miru in ljubezni, k evharističnemu Jezusu v tabernakeljnu. Zaenkrat ne rečemo družega kot to: Vzemi in beri, pa bo tudi tvojo od tovarniškega dima začrnelo dušo objel prijetni vonj kadila in lilijskega vonja.

Knjiga, s podobo pesnice, obsega 154 strani in nosi naslov: Iz moje celice II. zvezek. Za zdaj smo dobili le par eksemplarov, v dar, za kar se pesnici lepo zahvaljujemo. Takoj smo pisali po večje število izvodov, da bomo mogli tudi naročnikom postreči. Upamo, da bodo z obilno naročbo dali pesnici novega poguma za nadaljne gojenje evharističnega cvetja.

Knjižica bo stala vezana \$1.00.

TRETJEREDNIKOM!

Čakali smo, bo li starokrajsko tretjeredniško glasilo "Cvetje" še napovedalo nadaljne izdajanje ali ne. Kajti v starem kraju pri tej draginji izdajati kak list, ni mala reč. Zlasti takega, kot je "Cvetje," ki mu oglasi niti vinarja ne prineso. Še upa izhajati, kakor pove zadnja številka letošnjega leta, ki smo jo pravkar razposlali tukajšnjim naročnikom. Zdaj jih pa pozivljamo, da čimprej obnove svojo naročnino, ki je za Ameriko ista, kakor lani \$1.00, da si se je doma povišala. Tretjeredniki, razpršeni po naselbinah, sezite po njem, nadomeščalo vam bo voditelja tretjega reda, da ostanete zvesti vzorom sv. Frančiška.

Da pa ne pozabite na vaše dolžnosti in na milosti, ki vam jih nudi tretji red, imamo še nekaj družega za vas. Iz starega kraja smo dobili male knjižice, v katerih je vodilo tretjega reda, seznam dni, katere lahko dobite popolni odpu-

stek, vesoljno odvezo, potem serafinski rožni venec z navodilom, kako se moli, kakor tudi litanije vseh svetnikov naše da reda. Voditelji dobijo v njej slovenski obred za preobleko in sprejemanje obljub. Knjižica se dobi pri nas in stane poleg poštnine 25 centov. Druga večja knjižica, broječa 80 strani, obsega pouk o namenu in pomenu tretjega reda, ter razlago vodila. Kdor hoče natančnejšega pouka o tretjem redu, naj seže po tej. Stane poleg poštnine 40 centov. Zaenkrat imamo teh večjih le malo na razpolago, a jih vedno lahko naročimo iz starega kraja.

Rojakil! Če hočete ohraniti in poživiti svojo vero, to najlepšo doto po vernih materah, oklepajte se tretjega reda, ki se vedno bolj širi po tej naši novi domovini. Danes šteje že 75.000 udov, moških in ženskih, od kongresmanov doli do delavcev. Torej vas ne sme biti ne sram ne strah, se mu pridružiti.

Naši stenski koledarji za leto 1923

sorazmerno nič ne zaostajajo za Koledarjem Ave Marije. Kakor je ta po splošni sodbi najlepši in najbogatejši, kar jih je doslej izdala Ave Maria, tako je tudi stenski izmej vseh dosedanjih najkrasnejši. Precej nas je stal, denarja in dela, a smo vse radi storili in žrtvovali, samo da moremo ljudem s čim lepim postreči, kar bodo vsak dan gledali na steni. Menimo namreč, da sto in stokratni pogled na lepo podobo ne ostane brez sledu v duši. Tudi lepa podoba na steni je božji misijonar, kakor je slaba satanov. Če se hudič posluži vsake škatljice za žveplenke kot propagandnega sredstva za svoje temne namene, zakaj bi se

mi ne poslužili koledarja za propagando resnice. Koledarji, ki imajo spodaj nalepljeno celo galerijo svetnikov, nad njimi je pa kaka včasih naravnost pohujšljiva podoba, se meni zde tako neumestni in neokusni, kakor če bi dal na svetniško soho Krjavlov klobuk. Če hočete tedaj imeti lepe stenske koledarje, ki bodo pričali o krščanskem duhu vaše hiše, sezite po naših! Tisti, ki bodo obnovili naročnino na Ave Marijo za l. 1923, ga dobe zastonj. Drugi plačajo 25 centov. Dobili ga bodo lahko pri krajevnem zastopniku, ki jim jih pošiljamo.

Upravništvo

Ave Maria in Glasnik presv. S. J.